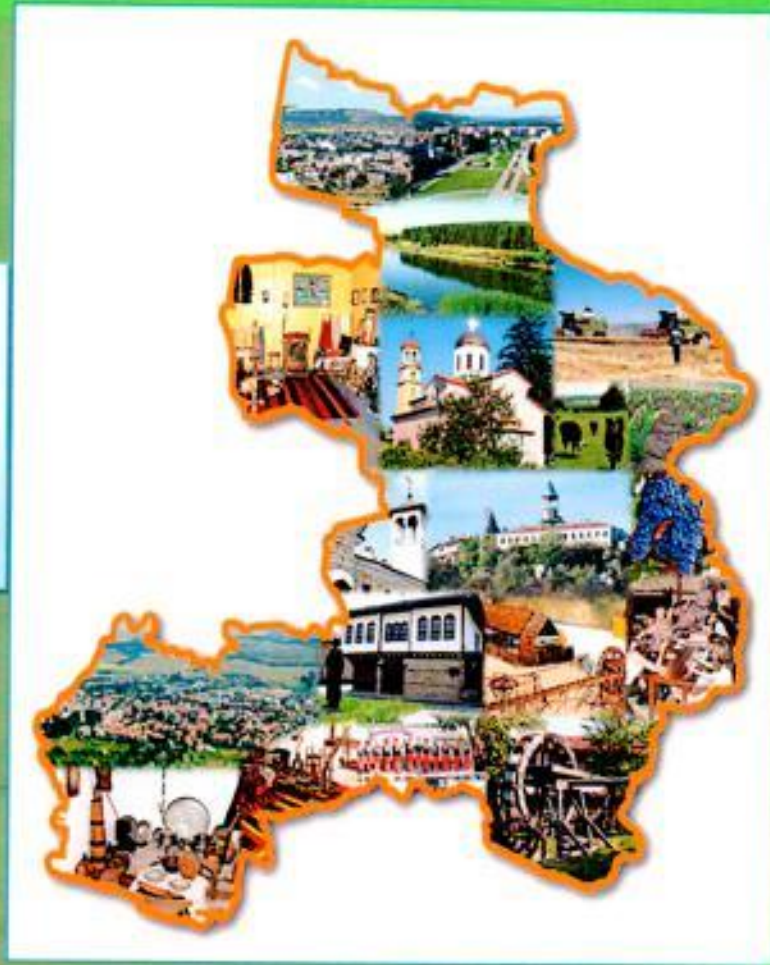

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони

СДРУЖЕНИЕ „МЕСТНА ИНИЦИАТИВНА ГРУПА ЛЯСКОВЕЦ – СТРАЖИЦА”

АНАЛИТИЧЕН ДОКЛАД НА ТЕМА: „Форми и методи за стимулиране/включване на заинтересованите страни в прилагането на Стратегията за ВОМР. Добри практики”

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНЦ "МИГ Лясковец - Стражица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегии за ВОМР".

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони

СЪДЪРЖАНИЕ:

№	Наименование	Страница
1	Цели и методи на настоящото проучване	стр. 3
2	Въведение	стр. 4
3	Територия на въздействие	стр. 6
4	Нов период 2017 - 2023 г.	стр. 7
5	Заинтересовани страни с които МИГ работи	стр. 10
6	Форми и методи за стимулиране в предишен програмен период	стр. 16
7	Форми и методи за стимулиране през настоящия период	стр. 34
8	Добри практики	стр. 42
9	Изводи и препоръки	стр. 62
10	Използвани източници	стр. 73

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

ВОМР	Водено от общностите местно развитие
ЕЗФРСР	Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони
ЕК	Европейска комисия
ЕО	Европейска общност
ЕС	Европейски съюз
ЕСФ	Европейски социален фонд
ЕСИФ	Европейски структурни и инвестиционни фондове
ЕФРР	Европейски фонд за регионално развитие
МЗХ	Министерство на земеделието и храните
МИГ	Местна инициативна група
МСП	Малки и средни предприятия
НПО	Неправителствена организация
НСИ	Национален статистически институт
НЧ	Народно читалище
ОП	Оперативна програма
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
СИР	Североизточен район
СМР	Стратегия за местно развитие
СНЦ	Сдружение с нестопанска цел

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНЦ "МИГ Лясковец - Стражица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегия за ВОМР".

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

1. ЦЕЛИ И МЕТОДИ НА НАСТОЯЩОТО ПРОУЧВАНЕ:

Изготвянето на настоящия аналитичен Доклад за нуждите на МИГ „Лясковец – Стражица“ е във връзка с текущото прилагане на Стратегия за местно развитие и прилагане на подхода Водено от общностите местно развитие.

Услугата е част от изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 „Прилагане на операции в рамките на стратегии за Водено от общностите местно развитие“ на Мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020“, Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНЦ „МИГ - Лясковец - Стражица“ на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 „Текущи разходи и популяризиране на стратегия за BOMP“ и във връзка с изпълнението Наредба № 22 от 14.12.2015 г. за прилагане на подмярка 19.2 „Прилагане на операции в рамките на стратегии за Водено от общностите местно развитие“ на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г.

МИГ „Лясковец – Стражица“ работи на своята територия повече от 7 години, като за това време е използвал широк набор от методи и форми за стимулиране/включване на заинтересованите страни в прилагането на Стратегията за BOMP.

През новия период, МИГ е предвидил нови, включително и иновативни методи и форми, които да повишат ангажираността и включването на заинтересованите страни в планирането и прилагането на стратегията. Тъй като МИГ е познат на своята територия сред заинтересованите страни, необходимо е да се използват нови алтернативни форми за включване и ангажираност, които надграждат създадените умения за участие на общността.

Основно предизвикателство пред МИГ е, че ако МИГ продължава да прилага досегашните форми и методи за стимулиране и работа със заинтересовани страни, няма да постигне устойчив резултат, а само временен.

Също така, добрата разпознаваемост на МИГ от предишен програмен период, активната работа във всички населени места и проведените стотици събития за оживяване на територията са довели до лек спад на местната ангажираност по сектори, което е отчетено при разработване на Многофондовата стратегия за BOMP през 2016 г.

По тази причина МИГ „Лясковец – Стражица“ си поставя за цел да привлече нови заинтересовани страни, с които да работи при прилагане на водено от общностите местно развитие в периода 2017 – 2023 г.

□ Цели:

Необходимо е с това проучване да се анализират досегашните форми и методи за стимулиране/включване на заинтересованите страни, в прилагането на Стратегия за BOMP, с които МИГ е работил в периода 2009 – 2015 г.

Както и да се анализират и предложат добри практики, които могат да се приложат като нови методи и форми за стимулиране/включване на заинтересованите страни в прилагането на Стратегията за BOMP.

Чрез това проучване, МИГ ще получи необходимата информация как в бъдеще да продължи да работи с местната общност и заинтересованите страни, както и да поддържа техния интерес и участие /включване в прилагането на новата СВOMP/.

Извършеното проучване ще позволи на МИГ да направи избор относно

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 „Прилагане на операции в рамките на стратегии за Водено от общностите местно развитие“ на Мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020“, Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНЦ „МИГ Лясковец - Стражица“ на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 „Текущи разходи и популяризиране на стратегия за BOMP“.

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони

възможностите за методи и форми за стимулиране/включване на заинтересованите страни в прилагането на Стратегията за BOMP.

□ **Методи:**

Методите за извършване на настоящия анализ включват набор от утвърдени техники, които се прилагат в аналитичните практики за проучвания в селските райони:

- Събиране, проучване и анализ на документални източници, вкл. информация от МИГ;
- Извършване на SWOT анализ;
- Интервю с екипа на МИГ относно формиране на мнение за миналата и настоящата работа на МИГ, свързана с мотивиране и привличане на заинтересовани страни;
- Изготвяне на обосновани мнения и препоръки;
- Събиране и анализ на добри практики за включване на заинтересовани страни в прилагането на Стратегически документи и местно развитие;
- Формулиране на изводи и обосновани мнения;
- Документиране на изследването на електронен и магнитен носител.

2. ВЪВЕДЕНИЕ:

2.1. Кратко представяне на Местна инициативна група „Лясковец - Стражица“

МИГ „Лясковец-Стражица“¹ е Юридическо лице с нестопанска цел, учредено на 22 март 2010г. като резултат от изпълнени дейности по проект на подмярка 431-2 „Придобиване на умения и постигане на обществена активност на съответните територии за потенциални местни инициативни групи в селските райони“ от Програма за развитие на селските райони 2007 – 2013 г. По проекта е създаден капацитет за прилагане на подхода Лидер на територията на общините Лясковец и Стражица, регистрирана е МИГ, разработена е Стратегия за местно развитие съвместно с всички заинтересовани страни и представители на местната общност, извършени са богат набор от текущи информационни дейности, създаден е административен капацитет.

На 13.10.2011 г., МИГ „Лясковец - Стражица“ подписва Договор за одобрение на Стратегия за местно развитие с общ бюджет 4 000 000 лева, по мярка 41 „Прилагане на стратегиите за местно развитие“ и по мярка 431-1 „Управление на местни инициативни групи, придобиване на умения и постигане на обществена активност на съответната територия за местните инициативни групи, прилагащи стратегии за местно развитие“ от приоритетна ос 4 ЛИДЕР на Програмата за развитие на селските райони 2007-2013 г.

МИГ се ръководи в своята дейност от законите на Република България, от своя Устав и от следните принципи:

- доверие на местната общност;
- ангажиране на лидерите в общността;
- балансирано представителство на ключовите сектори;
- прилагане на публично-частно партньорство.

В наименованието на МИГ се съдържа „Местна инициативна група“, както и общините на чиято територия работи местната група. Членовете на МИГ „Лясковец-

¹ По информация на МИГ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

Стражица“ са дееспособни юридически лица със седалище на територията на общините Лясковец и Стражица, които чрез своето членство съдействат за осъществяване целите на МИГ така, както са формулирани в устава, заплащат редовно членски внос, определен от Общото събрание и които приемат неговия устав, помагат за развитието му и участват в дейността му.

Юридическите лица - членове на МИГ, се представляват пред МИГ от своите законни представители или изрично упълномощени за това физически лица съгласно изискванията на Наредба 22 / 14.12.2015 г. на МЗХ.

➤ Органите за управление и контрол на МИГ са:

- Общо събрание;
- Управителен съвет;
- Контролен съвет;
- Председател на УС на МИГ.

➤ Дейността на органите на МИГ спазва на принципите за:

- Изборност и демократичност;
- Равнопоставеност;
- Балансираност;
- Мандатност.

Персоналът на МИГ се състои от изпълнителен директор и експерт по прилагане на Стратегия, отговарящи на изискванията в Наредба №22 / 14.12.2015 г. на МЗХ с която Наредба се уреждат условията и реда за прилагане на подмярка 19.2. „Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие“ на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ (BOMP) от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. (ПРСР). Също така работата на МИГ Лясковец – Стражица е подпомагана от Технически сътрудник на 4-часов работен ден и Счетоводител, нает на граждански договор.

Към днешна дата МИГ има една успешно изпълнена Стратегия за местно развитие за периода 2009 – 2015 година с постигнати основни стратегически цели, както следва:

- подобряване на качеството на живот в територията, чрез разнообразяване на възможностите за заетост, повишаване на качеството на услугите за населението и укрепване културните традиции на местната общност;
- засилване конкурентоспособността на земеделските стопанства и преработените в тях продукти, за по-добра пазарна реализация;
- подобряване капацитета на местната общност за управление развитието на територията, чрез ЛИДЕР подхода.

За 4 годишен период на прилагане на Стратегията за местно развитие МИГ е изпълнил 97% от предвидения бюджет за инвестиции в общо 10 мерки от ПРСР.

Местните инициативни групи са инструмента за прилагане на подхода Лидер / Водено от общностите местно развитие в Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г. и реализиране на Мултифондови стратегии за местно развитие.

В момента МИГ изпълнява ново Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г., Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНЦ "МИГ Лясковец - Стражица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегии за BOMP".

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

„Прилагане на операции в рамките на стратегии за Водено от общностите местно развитие“ на Мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020“.

Територията на общините Лясковец и Стражица притежава добри ресурси и условия за успешна работа по подхода Лидер през новия програмен период именно с изпълнението на Мултифондова Стратегия за местно развитие.

Новото лице на подхода Лидер - Водено от общностите местно развитие определя още по-важна и още по-активна роля на представителите на общностите за местно развитие, важно е тяхното включване, привличане и съпричастност за съвместно използване на всички новосъздадени възможности.

МИГ има създаден добре обучен и структуриран административен екип, както и е създаден добър капацитет сред членовете на УС и КС за работа по бъдеща Стратегия за местно развитие.

МИГ се ползва с добра репутация и доверие на своята територия, местните заинтересовани страни продължават да имат идеи и очаквания, които биха се реализирали с една нова и по-разширена Стратегия-мултифондовата.

МИГ смята, че с натрупания опит и създадения капацитет на своята територия има реален шанс да надгради постигнатите резултати с по-разширени/интегрирани интервенции.

3. ТЕРИТОРИЯ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ:

Местната инициативна група Лясковец - Стражица обхваща територията на общините Лясковец и Стражица с 28 общ брой населени места. Територията на МИГ Лясковец и Стражица е непрекъсната и хомогенна и съпада с територията на общините Лясковец и Стражица като се ограничава от техните административни граници. На територията на МИГ се разполагат 2 града Лясковец и Стражица, които са административните центрове на двете общини и 26 села.

- Броят жители на територията на община Лясковец е 12 664 жители.
- Броят жители на територията на община Стражица е 12 331 жители.
- Общият брой жители за територията на МИГ е 24 995 жители.

МИГ „Лясковец - Стражица“ е разположена в Северен централен район и заема част от Дунавската хълмиста равнина и Предбалкана в границите на общините Лясковец и Стражица. Двете общини се намират в Северния централен район на планиране от ниво 2. Районът се характеризира със специфична флора и фауна, с редки и изчезващи видове включени в червената книга на България и голямо разнообразие от ценни лечебни растения. Запазени са естествени гори от дъб. Богато разнообразие от животински видове обитават обхваната територия.

Структуроопределящи икономически отрасли на МИГ - територията са машиностроене, хранително-вкусова, текстилна промишленост, производство на хартия и картон и изделия за дома – радиатори, камини, отоплителни инсталации. Важно значение за развитието на територията играе и земеделието и отраслите, свързани с преработка на продукти от селското стопанство – млекопреработваща промишленост, винопроизводство, хлебопроизводство и месопреработка.

Разпределението на промишленото производство по населени места е крайно

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за Водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СИД "МИГ Лясковец - Стражица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегия за ВОМР".

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

неравномерно. Фирмите са съсредоточени предимно в градовете. Има няколко малки предприятия и преработвателни предприятия от хранително – вкусовия сектор, които функционират по селата. В останалите населени места индустриалния бизнес има символично значение и почти навсякъде регистрира спад в относителния си дял.

Природните условия и почвените ресурси са предпоставка за отглеждането на пшеница, ечемик, царевица и слънчоглед, като добивите от декар обикновено са над средните за страната. Традиционен отрасъл за района е зеленчукопроизводството.

4. НОВ ПЕРИОД 2017 - 2023 г.

Новата Многофондова Стратегия за местно развитие на МИГ дава устойчивост и надгражда на постигнатите до момента резултати и надграждане със следващи инвестиции, вкл. иновации във всеки сектор на въздействие.

Стратегията включва общо 10 мерки, финансирани от ПРСР 2014-2020 г. и ОПРЧР 2014-2020 г.

В процеса на работа по Стратегията за местно развитие МИГ установи, че публично-частното партньорство е най-добрият работещ модел/инструмент за местно развитие, затова е важно МИГ да продължи да прилага подхода Лидер.

- ²Цели и приоритети в Многофондовата стратегия на МИГ:

Цел 1:	Развитие на конкурентноспособна икономика и селско стопанство, базирани на стимулиране на предприемачеството, разнообразяване на дейностите и въвеждане на иновации в производствата.		
Приоритети	Стабилизиране и развитие на модерно земеделие за производство на качествени местни продукти с добавената стойност и иновациите в производството, преработката и маркетинга на земеделски продукти.	Укрепване на териториалната конкурентоспособност на местната икономика, осигуряване на възможностите за създаване на местен бизнес вкл. и чрез развитие на туризма, местна марка и местни продукти.	Подобряване нивото на оцеляване на микропредприятията, включително чрез насърчаване на предприемачеството, повишаване на производителността и фокусиране върху иновациите чрез въвеждането им в практиката.
Цел 2:	Насърчаване на социалното приобщаване на територията на МИГ, подобряване на качеството на образованието и повишаване квалификацията на населението, вкл. насърчаване на устойчивата и качествена заетост и подкрепа за мобилността		

²Стратегия на МИГ

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

Приоритети	Подобряване на качеството на образованието и повишаване квалификацията на населението и подобряване достъпа до заетост и качеството на работните места.	Насърчаване на устойчивата и качествена заетост и подкрепа за мобилността на работната сила;	Разнообразяване предлагането на социални услуги, подобряване и изграждане състоянието на необходимата инфраструктура за тяхното развитие с цел повишаване качеството на живот на местното население, уязвимите групи и малцинствата.
-------------------	---	--	--

Цел 3:	Укрепване на териториалната идентичност, маркетинг и собствен бранд на база специфичния териториален потенциал и продукти от местен характер с добавена стойност.		
Приоритети	Укрепване на териториалната конкурентоспособност, социално включване и по-добро качество на живот чрез подхода BOMP.	Насърчаване на ресурсната ефективност и използване потенциала на природното и културното наследство за въвеждане на иновативни практики в секторите с потенциал за добавена стойност.	Насърчаване капацитета на местната общност за участие в процесите за развитие на територията.

□ Мерки в Многофондовата стратегия на МИГ::

- Мярка МИГ 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“;
- Мярка МИГ 4.2 „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“;
- Мярка МИГ 6.4.1 „Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности“;
- Мярка МИГ 7.2. Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура;
- Мярка МИГ 7.5. Инвестиции за публично ползване в инфраструктура за отдих, туризъм;
- Мярка МИГ01 „Проучвания и инвестиции, свързани с поддържане, възстановяване и на културното и природното наследство на селата. Съхраняване, развитие и валоризиране на специфичната местна идентичност и местната култура“;
- Мярка МИГ02 „Местни инициативи за заетост на територията на общините Лясковец и Стражица“;
- Мярка МИГ03 „По-добро здраве и работоспособност на заетите лица в икономиката на общините Лясковец и Стражица“;
- Мярка МИГ04 „Социални иновации за активно социално включване“;
- Мярка МИГ05 „Насърчаване развитието на местна социална икономика и нови работни места в социални предприятия“.

□ Финансиране по мерки:

Индикативно разпределение на средствата по програми/фондове и по мерки:		
<i>Код на</i>	<i>Име на мярката</i>	<i>Общо за периода на</i>

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНЦ "МИГ Лясковец - Стражица" за МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегии за BOMP".

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

мярката		стратегията	
		лева	%
	Мерки, финансирани от ПРСР 2014-2020 г. (ЕЗФРСР)	2 933 745	67%
МИГ4.1.	„Инвестиции в земеделски стопанства“	600 000	21%
МИГ4.2.	„Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“	300 000	10%
МИГ6.4.1	„Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности“	600 000	20%
МИГ7.1.	„Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура..“	800 000	27%
МИГ7.5.	„Инвестиции за публично ползване в инфраструктура за отдих, туристическа инфраструктура“	400 000	14%
МИГ01	Мерки, извън обхвата на мерките от Регламент (ЕС) № 1305/2013, но съответстващи на целите на регламента (финансирани от ЕЗФРСР) „Проучвания и инвестиции, свързани с поддържане, възстановяване и на културното и природното наследство на селата.“	233 745	8%
	Мерки, финансирани от ОПРЧР (ЕСФ)	1 486 000	33%
МИГ02	„Местни инициативи за заетост на територията на общините Лясковец и Стражица“	400 000	9 %
МИГ03	„По-добро здраве и работоспособност на заетите лица в икономиката на общините Лясковец и Стражица“	186 000	4 %
МИГ04	„Социални иновации за активно социално включване“	500 000	11 %
МИГ05	„Насърчаване развитието на местна социална икономика и нови работни места в социални предприятия“	400 000	9 %
	ОБЩО ЗА ПРОЕКТИ КЪМ СТРАТЕГИЯТА ЗА ВОМР	4 419 745	100%

- Индикатори за цялостното прилагане на стратегията за ВОМР, включително брой създадени работни места:

	Индикатор	Мерна единица	Цел до края на стратегията	Източник на информация
хо де	Брой проекти, финансирани по СМР	Брой	70	

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020г., Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНЦ "МИГ Лясковец - Стражица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегии за ВОМР".

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

Резултат	Стойност на публичния принос на сключените договори	лв.	4 419 745	- База с данни на МИГ; - Информационна система на МИГ; - Отчети и мониторингов и доклади на МИГ; - Документи на бенефициенти и на МИГ
	Брой на одобрените искания за плащане	%	100%	
	Стойност на публичния принос, изплатен на одобрените искания за плащане по ПРСР и ОП „РЧР“	лв.	4 419 745	
	Брой на успешно приключилите проекти	%	100%	
	Брой бенефициенти, подпомогнати по СМР	Брой	70	
	Дял на постъпилите заявления за подпомагане, подадени в полза на уязвими групи	%	50%	
	Брой консултирани проектни предложения от МИГ	Брой	80	
	Брой информационни дейности/събития за оживяване на територията, проведени от МИГ	Брой	120	
	Минимум създадени работни места	Брой	100	
	Брой земеделски стопанства, в които е въведена модернизация и/или иновация	Брой	15	
	Брой реализирани иновации в публичния сектор	Брой	15	
	Брой реализирани иновации в нестопанския сектор	Брой	10	
	Брой реализирани иновации в сектора на бизнеса	Брой	15	
	Дял от населението на територията, обхванато от проекти по СМР	%	50%	
	Дял от населението на територията, което се ползва от проектите по СМР	%	50%	
	Брой подобрени обекти на местното селско наследство	Брой	10	
	Брой проекти в полза / с участие на уязвими групи	Брой	15	

5. ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ С КОИТО МИГ РАБОТИ НА СВОЯТА ТЕРИТОРИЯ:

³*ВОМР е метод за включване на партньори на местно равнище, включително на гражданското общество и местните икономически участници в разработването и*

³ Документи и информационни материали за ВОМР

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНЦ "МИГ Лясковец - Стражица" за МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегия за ВОМР".

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

прилагането на местни интегрирани стратегии, които помагат на своите региони и спомагат за преход към по-устойчиво бъдеще.

Местното развитие, водено от общността е:

- фокусирано върху конкретни под регионални територии;
- водено от местни групи за действие, съставени от представители на публичния и частния местен социо-икономически интерес, като на ниво вземане на решения нито публичният сектор, съгласно определението в националните правила, нито която и да било от групите, представляващи конкретните заинтересовани страни, представлява повече от 49 % от правата на глас;
- се извършва чрез интегрирани и многосекторни стратегии за местно развитие, основани на характеристиките на района;
- разработено, като се имат предвид местните потребности и потенциал, и включва иновативни характеристики в местния контекст, изграждане на мрежи и - където е целесъобразно - сътрудничество.

Подхода BOMP – териториален подход „отдолу-нагоре“ и инструмент за провокиране участието на гражданите като заинтересовани страни на местно равнище в разработването на отговори на социалните, екологични и икономически предизвикателства, пред които сме изправени днес и може да окаже значително влияние върху живота на хората, да генерира нови идеи и обща отговорност за въвеждането им в практиката.

BOMP е метод за включване на заинтересовани страни, представители на публичния, стопанския и нестопанския сектор на местно равнище в разработването и прилагането на местни интегрирани стратегии, които помагат на своите региони за преход към по-устойчиво бъдеще, представлява мощен инструмент, който показва на местните общности, че могат да предприемат конкретни стъпки към форми на икономическо развитие, които са по-интелигентни, по-устойчиви и по-приобщаващи в съответствие със „Стратегия Европа 2020“.

BOMP отчита местните потребности и потенциал, насърчава включването на местните заинтересовани страни като ключови участници в местното развитие.

- Основните предимства на Подхода BOMP, подход „отдолу-нагоре“, са следните:
 - Местните участници и местните заинтересовани страни имат по-добро познаване за местните предизвикателства, на които трябва да се обърне внимание и за наличните ресурси и възможности.
 - Местните участници и местните заинтересовани страни са в състояние да мобилизират местни ресурси за процеса на развитие по начин, който не може да се осъществи с подходи „отгоре-надолу“.
 - Местните участници и местните заинтересовани страни имат по-голямо чувство за отговорност и ангажираност към проектите, което им позволява да се възползват най-добре от местните активи.

Въпреки изброеното по-горе, Подходът BOMP може да бъде ефективен само, ако се развива на взаимно доверие между участниците и се поддържа от трайни местни структури с необходимия опит и експертни знания на база качествено партньорство.

- Определения:

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за използване на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНЦ "МИГ Ласковец - Стражица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегия за BOMP".

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

⁴ „Заинтересовани страни“ е всички институции, организации, групи и индивиди, които са оказвали, оказват и могат да оказват (положително или отрицателно) влияние върху развитието на рибарската територия чрез използването на подхода ВОМР в периода 2018 - 2023 г.

Съгласно горното, групите заинтересовани страни могат да се определят и по следните критерии:

- Да са местни за територията на двете общини на МИГ – да имат седалище в територията и обхватът на дейността им да е територията на общините Лясковец и Стражица.

- Да имат общ/съвпадащ косвен или пряк интерес от прилагането на Стратегията за ВОМР, като:

- а). активни косвени ползватели на резултати от прилагането на проектите (чрез подобрената среда, по-качествени услуги, и т.н.) или

- б). потенциални преки бенефициенти по Стратегията.

□ Също така:

- Заинтересовани страни за участие в МИГ/колективния върховен орган:

Това са всички групи, за които е идентифициран пряк или косвен интерес от осъществяване на стратегията, активни на територията, ангажирани с местното развитие и значими за партньорството, независимо дали могат да бъдат преки бенефициенти по стратегията.

- Потенциални преки бенефициенти:

Потенциалните бенефициенти са по-ограничени по брой групи – заинтересовани страни, които са потенциално избираеми като бенефициенти по стратегията и е регистриран значим интерес от тяхна страна в тази насока.

□ Стандартен списък на заинтересовани страни с които МИГ работи:

- ПУБЛИЧЕН СЕКТОР: представители на местната и регионална власт, в това число общинска администрация и изборни длъжности, общински съвет; представителите на де концентрираните структури на държавната власт, имащи пряко отношение / влияние / въздействие към местното развитие;

- СТОПАНСКИ СЕКТОР: представители на бизнеса, в това число и еднолични търговци, земеделски производители, кооперации; представители на търговски дружества и др.

- НЕСТОПАНСКИ СЕКТОР: представители на структурите на гражданското общество (СГО), в това число НПО, културни институции, читалища, спортни клубове, туристически дружества, настоятелства; представители на образователните институции, здравни и социални заведения; представители на социалните партньори и медиите; граждани.

□ Заинтересовани страни на територията на МИГ:

⁴Указания ВОМР

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

Европейската комисия препоръчва при идентифицирането на заинтересованите страни да се има предвид:

- по-широкото въздействие върху други политики;
- необходимостта от специфичен опит, компетентност или технически знания;
- необходимост от включване на неорганизиран интереси;
- опита на участниците от предишни консултации;
- необходимостта от правилен баланс между представителите на социалните и икономическите партньори, големите и малките организации или фирми, по-широки групи (например църковни и религиозни общности) и специфични целеви групи (например: жени, възрастни хора, безработни или етнически малцинства).

При изпълнение на своята Стратегия за местно развитие в периода 2010-2015г. МИГ е работил с различни представители от следните сектори-на местната власт, на частния бизнес, на селското стопанство и на неправителствения сектор. Със стартирането на подхода BOMP на територията на МИГ са привлечени освен старите участници и нови заинтересовани страни, които са групи от лица с общ интерес и възможности, свързани с реализиране на стратегия за BOMP.

Във връзка с включването на ОП „Развитие на човешките ресурси“, МИГ е включил нови заинтересовани страни от социалния сектор, вкл. и представители на хората с увреждания и етническите малцинства

⁵По смисъла на Наредба 22 от 14.12.2015г., §1, т.4 на Допълнителните разпоредби, „Заинтересована страна“ е група лица с общ интерес и възможности, свързани с реализиране на стратегия за BOMP, включително и като потенциални получатели на финансова помощ и ползватели на резултати от нейното изпълнение.

13

Тъй като стратегиите за BOMP се разработват и проектите се избират от местната група и местните заинтересовани страни, процеса се движи от енергията и проявената инициативност на местните заинтересовани страни, включително от младите хора.

- Групата на земеделските производители, вкл. и кооперации;
- Групата на частния бизнес е представена предимно от местни производствени микропредприятия, търговия, услуги и преработвателна/хранително-вкусова промишленост;
- Групата на публичните органи е представена от местната власт – Община Лясковец, Община Стражица, различни дирекции, социални институции и организации;
- Групата на нестопанския сектор, работещ в сферата на културно-просветната и информационна дейност;
- Групата на нестопанския сектор, работещ в социалната сфера и уязвимите групи/малцинствата/хората с увреждания;
- Групата на нестопанския сектор, работещ в екологичната сфера, младежките дейности, спорта и гражданското развитие;
- Групата на хората с увреждания – представена е от организации, работещи с хора с

⁵Наредба 22 от 14.12.2015г.,

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

увреждания от територията на двете общини, както и от доставчици на социални услуги;

- Групата на малцинствата на територията на МИГ е представена от формална организация от роми.

МИГ е разработил база с данни от заинтересовани страни/групи, с които продължава активна комуникация, свързана с последващите намерения на страните към Стратегията за BOMP.

Заинтересованите страни са поели ангажимент да участват в прилагането на Стратегията за BOMP и чрез своите представители да защитават интереса на своя сектор, както и да спомагат за успешно изпълнение на Стратегията.

Представители на определените заинтересовани страни участват и в Общото събрание на местната група.

- Разширена структура на заинтересованите страни с които МИГ работи:
- Групата на земеделските производители, вкл. и кооперации, занимаващи се със зеленчукопроизводство, което е традиционен местен отрасъл, пчелари, производители на грозде, овощари, зърнопроизводители, билкопроизводство и др., животновъди – занимаващи се с овцевъдство, говедовъдство и отглеждане на птици. Тази група има интерес от развитие на конкурентно земеделие и животновъдство, производство на местни продукти с високо качество и създаване на сдружение на производителите със собствено тържище.
- Групата на частния бизнес е представена предимно от местни производствени микропредприятия, търговия, услуги и преработвателна/хранително-вкусова промишленост. По-слабо са представени малките предприятия. Местния бизнес има общи идеи и интереси за развитие на клъстери, регионални марки и модернизиране на производствени бази с цел по-конкурентно присъствие на пазарите. Основните заинтересовани страни са в подсекторите на промишлеността, които се развиват са: производство на машини и оборудване, с общо и специално предназначение, производство на основни метали, производство на метални изделия, без машини и оборудване, производство на храни и напитки; производство на мебели, производство на текстилни изделия и производство на облекло, производство на радиатори, ел. нагреватели, отоплителна техника, слънчеви инсталации, камини; металообработване, производство на велпапе и опаковки.
- Основни заинтересовани страни от подсектора на преработвателната промишленост са: преработка на етерично-маслени култури, дървопреработка, мелничарска промишленост; Хлебопроизводство, месопреработващи, млекопреработващи, производство на вино.
- Групата на публичните органи е представена от местната власт – Община Лясковец, Община Стражица, различни дирекции, социални институции и организации.
- Групата на нестопанския сектор, работещ в сферата на културно-просветната и информационна дейност е представена от местните Читалища, които са основни средищни центрове в населените места, имат изграден капацитет и общ интерес да реализират проекти в сферата на културното и селското наследство, развитието на

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНЦ "МИГ Лясковец - Стражица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текучи разходи и популяризиране на стратегия за BOMP".

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

- занаяти и атракции за туризма и др.
- Групата на нестопанския сектор, работещ в социалната сфера и уязвимите групи/малцинствата/хората с увреждания е представена от няколко сдружения, които имат опит в работата по социални проекти, предоставянето на социални услуги в общността и дейности в интерес на социално ограничените групи хора.
 - Групата на нестопанския сектор, работещ в екологичната сфера, младежките дейности, спорта и гражданското развитие е представена от сдружения с общ интерес да реализират идеи за осигуряване на условия за спорт и отдиш на територията на МИГ, проекти за обществено включване и опазване на природното наследство.
 - Групата на малцинствата на територията на МИГ е представена от формална организация от роми, живеещи в населени места с многобройно ромско присъствие – селата: Добри Дял, Камен, Асеново и др.
- Защо е важно активното включване на заинтересованите страни в прилагането на Стратегията за BOMP:

⁶Европейската комисия счита, че BOMP може да бъде полезен инструмент за овластяване на местните общности, включително групи в неравностойно положение, за подобряване на институционалния капацитет на местните заинтересовани страни и специално на НПО и за предизвикване на социални иновации на местно равнище.

Заинтересованите страни, участващи във Местната инициативна група вземат решение за основните предизвикателства, цели и приоритети, които най-добре могат да бъдат решени на местно ниво.

Хора, смятани за проблемни, са овластени, за да станат част от решението. Техният пряк опит - обединен с гледните точки на други заинтересовани страни - може да помогне за много по-доброто адаптиране на политиките към реалните потребности и възможности.

Участието им в процеса увеличава техния капацитет да действат и предприемат конструктивни инициативи. Това на свой ред насърчава чувство за местна идентичност и гордост, както и усещане за собственост и отговорност за дейностите.

BOMP е метод за включване на заинтересовани страни и партньори на местно равнище, включително на гражданското общество и местните икономически участници в разработването и прилагането на местни интегрирани стратегии, които помагат на своите региони и спомагат за преход към по-устойчиво бъдеще. Той може да бъде особено мощен инструмент, особено по време на криза, който да покаже на местните общности, че могат да предприемат конкретни стъпки към форми на икономическо развитие, които са по-интелигентни, по-устойчиви и по-приобщаващи в съответствие със стратегията Европа 2020.

Местните заинтересовани страни и общности се учат едни от други и намират съмишленици за укрепване на собствените си позиции в местното развитие.

Подходът на BOMP с участието на множество заинтересовани страни води до различен начин на разглеждане на предизвикателствата според „търсенето“ или „потребностите“, който свързва опита на потребителите с по-специализираните знания на различните видове доставчици.

⁶Наръчник за изпълнение на BOMP, 2014г.

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

Местните заинтересовани лица следва да участват от първия ден на разработването на стратегията до края на процеса на изпълнение.

Воденото от общностите местно развитие за селските райони открива възможност за работа по съгласуван начин с широк кръг от заинтересовани страни, и по-конкретно със самите творчески предприемачи.

В същото време ВОМР позволява на територията на МИГ да мобилизира ресурсите, уменията и енергията на частните заинтересовани страни и гражданското общество.

Местното партньорство е особено важно за подхода на социално приобщаване чрез ВОМР. Това партньорство обединява заинтересованите страни, които участват в идентифицирането, а след това и в решаването на проблема.

6. ФОРМИ И МЕТОДИ ЗА СТИМУЛИРАНЕ / ВКЛЮЧВАНЕ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ В ПРИЛАГАНЕТО НА СТРАТЕГИЯ В ПЕРИОДА 2009-2016г.

- Нивата и формите на участие на заинтересованите страни, могат да бъдат разнообразни. Международната асоциация на участие на заинтересованите страни (IAP2), дефинира пет нива на ангажираност.
- Първото ниво на участие е да се поддържат информирани заинтересованите страни.
- На етапа на консултациите (второ ниво), се получава обратна връзка от страна на обществеността върху анализа, алтернативите и решенията.
- На трето ниво, нивото на участие, идеята е да се работи директно със заинтересованите страни и да се вземе предвид техния принос в процеса на вземане на решения.
- На четвърто ниво, на нивото на сътрудничество, целта е процес, който дава възможност за ефективно партньорство и ангажиране по всички ключови дейности и решения.
- И накрая, но не на последно място, е петото ниво на овластяването, където обществеността прави информирано решение, което се осъществява от отговорния орган.

16

В периода 2009-2016г., екипа на МИГ е работил за включване/стимулиране на заинтересовани страни в прилагането на Стратегия си и дейността на МИГ следните методи и форми:

- Метод на текущо информиране:

Още от самото си създаване МИГ смята, че информирането е в основата на работа с местната общност и в частност със заинтересованите страни тъй като те са част от тази местна общност.

МИГ смята, че осигуряването на текуща информация относно възможностите за включване и участие на заинтересованите страни следва да се осигурява по всички възможни начини и предприема мерки за информационно покритие на своята територия.

МИГ иска да е сигурен, че дори в най-малкото населено място от своята територия, всеки потенциален бенефициент, заинтересовано лице или представител на местната общност трябва да има достъп до информация. МИГ не счита, че този достъп на информация винаги е онлайн-базираният сайт на сдружението. Не всички заинтересовани страни

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНЦ "МИГ Лясковец - Стражица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегия за ВОМР".

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

изчерпват нуждата си от информация и знания за участие с ползването на интернет-страницата на МИГ.

Територията на МИГ е доста голяма, в някои отдалечени населени места, където има заинтересовани страни от селското стопанство, вкл. и земеделски производители, които нямат сигурен достъп до интернет.

За да покрие с информация, която следва да провокира включване и постоянен интерес към МИГ от страна на заинтересованите страни, МИГ поставя 28 информационни точки на своята територия.

Там текущо поставя целогодишно информация, свързана с прилагането на Стратегията и дейностите на МИГ.

□ Форма на текущо информиране:

- 28 на брой информационни точки:

МИГ поставя текущо информация в обособените 28 информационни точки във всяко населено място от територията си. С това е гарантирано информационното осигуряване във всяко населено място за Стратегията за местно развитие, възможностите за финансиране и др.

В информационните точки ежедневно има актуална информация и материали по СМР, ЛИДЕР, МИГ и обявените покани за прием на заявления.

Информационните точки се стопанисват от кметствата и читалищата в населените места, което е продължение на партньорството по сектори в МИГ.

По този начин МИГ е ангажирал съпричастност и отговорност на публичните си партньори, които да стопанисват тези информационни точки.

➡ Продължителност на формата: 7 години.

➡ Ефективност метода: **ефективен.**

➡ Въздействие: **силно.**

⁷ Архив на МИГ

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

→ Географско покритие на територията на МИГ: 100 %

- град Лясковец
- село Джулюница
- село Добри дял
- село Драгижево
- село Козаревец
- село Мерданя
- град Стражица
- село Асеново
- село Балканци
- село Благоево
- село Бряговица
- село Виноград
- село Владислав
- село Водно
- село Горски Сеновец
- село Железарци
- село Кавлак
- село Камен
- село Кесарево
- село Лозен
- село Любенци
- село Мирово
- село Николаево
- село Нова Върбовка
- село Ново градище
- село Царски извор
- село Сушица

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНЦ "МИГ Лясковец - Стражица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегията за BOMP".

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

- село Теменуга

□ Метод за пряка работа със заинтересовани страни:

Методът се характеризира с търсенето на МИГ на пряк контакт и пряко въздействие сред заинтересованите страни и представителите на местната общност.

При мобилните кампании в населените места на своята територия МИГ не само среща заинтересованите страни, но си осигурява и възможност за пряка комуникация с тях, води диалог, проучва техните потребности, осведомява се за техните намерения, прогнозира техния интерес за участие, получава достоверна информация за проблеми, формира мнения и препоръки за своята работа.

□ Форма на пряка работа със заинтересовани страни:

Мобилни информационни кампании при обявяване на приеми за проекти: МИГ е провел над 40 мобилни кампании с посещение в 28-те населени места с над 3000 участника и представяне на мерките за финансиране и дейността на МИГ пред местната общност и потенциалните бенефициенти.

➡ Продължителност на формата: **6 години**

➡ Ефективност метода: **ефективен**

➡ Въздействие: **силно**

➡ Географско покритие на територията на МИГ: 100 %

- град Лясковец
- село Джулюница
- село Добри дял
- село Драгижево
- село Козаревец
- село Мерданя
- град Стражица
- село Асеново
- село Балканци
- село Благоево
- село Бряговица
- село Виноград
- село Владислав
- село Водно
- село Горски Сеновец
- село Железарци
- село Кавлак
- село Камен

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНЦ "МИГ Лясковец - Стражица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегии за ВОРМ".

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

- село Кесарево
- село Лозен
- село Любенци
- село Мирво
- село Николаево
- село Нова Върбовка
- село Ново градище
- село Царски извор
- село Сушица
- село Теменуга

□ **Метод на пряка работа със специфични заинтересовани страни:**

Уязвими са онези лица и групи от хора, които търпят ограничения по отношение на участието им в социалния живот и ползването на социални права.

Уязвимите групи не успяват да получат достъп или да се възползват от възможностите, които предлагат обществото и икономиката и стават жертва или попадат в ситуация на риск от маргинализиране и социално изключване.

Причините за това са различни и разнообразни като:

- живот в крайна бедност или ниски доходи и материални лишения;
- влошени финансови условия;
- социални и психологически фактори;
- недостъпна среда;

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водно от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водно от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водно от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020". Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНЦ "МНГ Ласковец - Стражица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегии за ВОМР".

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

- здравни и възрастови проблеми;
- липса или недостатъчни социални умения и образование;
- отношение към тях, основано на предръсъдци;
- липса, ограничен достъп или неадекватни услуги и т.н

Уязвимите групи от хора имат право на зачитане, уважение и закрила от закона. Отношението на МИГ към тях е основано на признаване на тяхната равнопоставеност и равни възможности. За МИГ те са важна и пълноценна част от обществото и затова МИГ ще работи за тяхната социална интеграция и социално включване.

МИГ приема уязвимите групи от хора като хора със способности и потенциал, а не като хора единствено с проблеми и ограничения.

МИГ отчита, че е изключително трудно уязвимите групи от целеви групи, ползващи резултати от прилагането на Стратегията да станат заинтересовани страни, решаващи сами проблемите си.

Затова предприема индивидуална работа с тях, с оглед да ги привлече като заинтересовани страни като ги провокира с пряката си комуникация с тях да поемат отговорност за собствената си общност.

За комуникация с тези специфични заинтересовани страни, МИГ дълго време е използвал и ромски модератори, които са успешни посланици на това, което МИГ има да казва на уязвимите групи и са част от диалога, който МИГ води с тези групи. Това е успешен метод с който МИГ си осигурява включването на уязвимите групи като заинтересовани страни.

- Форма за пряка работа със специфични заинтересовани страни:

Мобилни информационни кампании за малцинствени и уязвими групи: МИГ е провел над 15 мобилни кампании с посещение в 28-те населени места с над 500 участника – представители на етническите малцинства, хората с увреждания и уязвимите групи на своята територия, вкл. с участието на ромски модератори и ромски лидери.

- ➔ Продължителност на формата: **6 години**
- ➔ Ефективност метода: **ефективен**
- ➔ Въздействие: **силно**
- ➔ Географско покритие на територията на МИГ: 100 %
 - град Лясковец
 - село Джулюница
 - село Добри дял
 - село Драгижево
 - село Козаревец
 - село Мерданя
 - град Стражица
 - село Асеново
 - село Балканци
 - село Благоево

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНП "МИГ Лясковец - Стражица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегии за БОМР".

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

- село Бряговица
- село Виноград
- село Владислав
- село Водно
- село Горски Сеновец
- село Железарци
- село Кавлак
- село Камен
- село Кесарево
- село Лозен
- село Любеници
- село Мирово
- село Николаево
- село Нова Върбовка
- село Ново градище
- село Царски извор
- село Сушица
- село Теменуга

□ Метод на пряко включване на заинтересовани страни:

Методът от „Врата до врата“ е заимстван като добра практика от европейските МИГ, с които МИГ е общувал и обменял идеи.

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СИЦ "МИГ Лясковец - Стравница" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегии за ВОМР".

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

Този метод е в допълнение на това, че МИГ иска да изчерпа и обезпечи възможно с най-много варианти своята комуникация със заинтересованите страни.

Защото обикновено заинтересованите страни, особено от бизнеса и селското стопанство не разполагат с времеви ресурс да комуникират и участват. Затова МИГ избира да отиде при тях на място, за да води диалог, информира и представя възможностите, които осигурява за заинтересованите страни Стратегията.

Методът е труден и изисква време и постоянство на усилията, които МИГ полага. Но изгражда авторитет и доверие.

□ Форма на пряко включване на заинтересовани страни:

Посещение от „Врата до врата“: МИГ периодично посещава потенциални бенефициенти и промотира своите приеми и прилагане на Стратегията. Формата се прилага текущо и най-вече при отваряне на приеми за проекти на МИГ.

- Продължителност на формата: **5 години**
- Ефективност метода: **ефективен**
- Въздействие: **силно**
- Географско покритие на територията на МИГ: 100 %

- град Лясковец
- село Джулюница
- село Добри дял
- село Драгижево
- село Козаревец
- село Мерданя
- град Стражица
- село Асеново
- село Балканци
- село Благоево
- село Бряговица
- село Виноград
- село Владислав
- село Водно
- село Горски Сеновец
- село Железарци
- село Кавлак
- село Камен
- село Кесарево
- село Лозен
- село Любенци
- село Мирово

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен и изпълнен на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020". Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНЦ "МИГ Лясковец - Стражица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ до подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегия за BOMP".

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

- село Николаево
- село Нова Върбовка
- село Ново градище
- село Царски извор
- село Сушица
- село Теменуга

□ Метод на визуализацията за привличане на заинтересовани страни:

Визуализацията е задължителна за МИГ като оператор на европейски финансови средства.

В тази връзка МИГ е изчерпал задължителните и обичайни средства за визуализация – информационни табели, рекламни материали, публикации и др.

В тази връзка МИГ решава и прилага добра практика от европейските МИГ, която е свързана с поставяне на информационни табели в началото на своята територия.

Информационните табели обозначават общините на територията на МИГ като места в които се прилага подхода ЛИДЕР.

МИГ е целял още с навлизането на своята територия всеки пътуващ да знае, че на тази територия се прилага подхода ЛИДЕР. Постоянното виждане на тези табели, което е ежедневно при мобилността на заинтересованите страни от различните населени места,

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНЦ "МИГ Ловковец - Стражица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегии за БОМР".

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

генерира мислене в посока на комуникация с МИГ.

□ Форма на визуализацията за привличане на заинтересовани страни:

Табели „Европейско селище по ЛИДЕР“: МИГ постави информационни табели в началото на своите общини, това отличава територията на МИГ и информира всеки, който минава през населените места, че на тази територия се прилага подхода ЛИДЕР.

- Продължителност на формата: **8 години**
- Ефективност метода: **ефективен**
- Въздействие: **силно**
- Географско покритие на територията на МИГ: Неприложимо
 - община Лясковец
 - община Стражица

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

□ Метод на пряко участие на заинтересовани страни:

Екипът на МИГ винаги е имал иновативни идеи за въвеждане на заинтересованите страни.

Винаги се е стремил и е постигал добри резултати за поддържане на текуща активност на своята територия. По тази причина е разпознаваем и има изградено доверие.

Във връзка със своето иновативно мислене, МИГ на практика е реализирал още една своя пилотна идея, с която да въвлече като участници заинтересованите страни на своята територия.

Още през 2010 г. с пилотен проект за местно участие в процеса на местното развитие е въвел местните заинтересовани страни, стремежи се да постигне постоянна активност и диалог.

Проектът с наименование „Панаир на добрите идеи“ е създал капацитет за участие по сектори, който капацитет в последствие МИГ е продължил да прилага като добра практика.

По време на изпълнение на своята Стратегия за местно развитие МИГ решава да осигури участие на заинтересованите страни в оценката на проекти, които те са депозирали за одобрение. Това е иновативна идея, пожънала голям успех. С това МИГ не само е въвел заинтересованите страни в прилагането на оценката на проекти, но е изградил своя имидж като авторитет, прозрачност и професионализъм.

□ Форма за пряко участие на заинтересовани страни:

„Публично отваряне на проекти за оценка“:

МИГ провежда прозрачна оценка на постъпилите заявления в присъствие на всички желаещи кандидати.

Всеки бенефициент/заинтересована има право да присъства и слуша административната оценка и да участва по време на Комисията за техническа оценка и избор на проекти.

Тази форма поддържа комуникацията на МИГ със заинтересованите страни пряко, като заинтересованите страни се припознават като активни участници в прилагането на

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНЦ "МИГ Лясковци - Стражица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегии за BOMP".

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

Стратегията за местно развитие.

Друг положителен ефект на тази форма е свързан с подобряване на комуникацията и конкуренцията между самите заинтересовани страни на територията на МИГ.

Формата е довела и до съпричастност и личен ангажимент на всяка участваща заинтересована страна, което допълнително увеличава нейното въздействие.

С тази форма заинтересованите страни са пряк участник отблизо в работата на МИГ.

- Продължителност на формата: **8 години**
- Ефективност метода: **ефективен**
- Въздействие: **силно**
- Географско покритие на територията на МИГ: Неприложимо
 - община Лясковец
 - община Стражица

□ Метод на текущо присъствие за включване:

Още един иновативен метод, който МИГ е реализирал, за да осигури постоянно въздействие върху заинтересованите страни на своята територия.

Чисто визуалното - под формата на шатра и реално активно присъствие на самия екип в общинските центрове, на ключови места, привлича допълнително вниманието на заинтересованите страни, като допълва останалите методи и форми.

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНЦ "МИГ Лясковец - Стражица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегии за БСМР".

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

С това присъствие, МИГ допълва останалите способи за работа със заинтересовани страни.

Защото по време на тези изложения, МИГ комуникира, дава информация, консултира и привлича още заинтересовани страни.

□ Форма за текущо присъствие за включване:

„Базари по ЛИДЕР в населените места“:

МИГ провежда поредица от Базари по Лидер на своята територия. Базарите са публични събития на които местната общност и потенциалните бенефициенти могат да получат информация и консултация по отворени приеми на МИГ и за свои идеи за проекти. МИГ е изнесъл на практиката работата на своя офис и скип за определено време публично.

➡ Продължителност на формата: **5 години**

➡ Ефективност метода: **ефективен**

➡ Въздействие: **силно**

➡ Географско покритие на територията на МИГ: Неприложимо

- община Лясковец

- община Стражица

□ Метод на допълнителна комуникация със заинтересованите страни:

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНЦ "МИГ Лясковец - Стражица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегии за БОМР".

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

МИГ осигурява допълнителна възможност заинтересованите страни да участват, получават информация и поемат ангажимент. МИГ периодично отваря врати на своя офис за посетители, както и периодично излиза пред своите офиси за пряка комуникация с местната общност.

Изключително ефективен метод, който привлича много участници и извън заинтересованите страни. Информират се и граждани, и случайни посетители в населените места, които виждайки екипа на МИГ проявяват заинтересованост и могат да бъдат посредници към истинските заинтересовани страни, с които МИГ работи.

□ Форма за допълнителна комуникация със заинтересованите страни: „Дни на отворените врати по ЛИДЕР“:

По предварително оповестен график МИГ провежда отворени приемни в своя централен офис, включително с изнесена приемна в двата общински центъра на входа на своите офиси. Целта е да се привлече вниманието на местната общност и МИГ да представи своята дейност.

МИГ кани на кафе, чай и разговор всеки преминаващ пред офиса на МИГ. Това е изключително иновативен и прозрачен инструмент, провокиращ ангажираност и съпричастност на местната общност към работата на МИГ. И още един комуникационен канал по който информацията да стига до заинтересованите страни.

- ➡ Продължителност на формата: **5 години**
- ➡ Ефективност метода: **ефективен**
- ➡ Въздействие: **силно**
- ➡ Географско покритие на територията на МИГ: **Неприложимо**
 - община Лясковец
 - община Стражица

29

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНЦ "МИГ Лясковец - Стражица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегии за БСМР".

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

През целия стар програмен период МИГ се е съобразявал с условия и е преодолявал следните бариери в комуникацията със заинтересованите страни:

- значението, влиянието, интересите и ангажираността на всяка заинтересована страна;
- събитията са съобразени по време и натоварване, форми на участие, така че да не се възпрепятстват основните дейности на заинтересованите страни;
- откритост, компетентност и обратна връзка в комуникацията.

- **Ниво на ефективност на изброените методи и форми за въвличане на заинтересованите страни, съгласно предоставена от МИГ информация (списъци, графици, протоколи):**

Ниво на информиране:

- представители на 100% от основните заинтересовани страни са имали своевременно достъп до информация за основните дейности и междинни резултати в процеса на прилагане на Стратегията за местно развитие;

- ⇒ представители на минимум 90% от основните заинтересовани страни са поканени за участие в релевантните за тях дейности в процеса на изпълнение на Стратегията за местно развитие;
- ⇒ представители на минимум 60% от основните заинтересовани страни от всеки един от трите сектора са участвали в информационни събития, осигуряващи възможност за представяне на позиции;
- ⇒ заинтересованите страни са участвали пълноценно в публично-частното партньорство на МИГ, чрез равноправно сътрудничество между представителите на трите сектора, насочено към развитие на територията и повишаване на ефективността на инвестициите в нея, основани на:

- споделяне на отговорността за планиране, управление и реализиране на стратегия за териториално развитие;
- осигуряване/мобилизиране на допълнителни ресурси;
- споделяне на рисковете;
- споделяне на познания, умения, ноу-хау и ресурси;
- повишаване на участието и ангажираността;

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНЦ "МИГ Лисковец - Стражица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегия за ВСМР".

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

- откритост и развитие на доверие.

В предходния програмнен период МИГ на практика е създавал мрежа от заинтересовани страни и местни партньори и е реализирал ценна и активна „Работа в мрежа“.

С всички описани методи и форми за въвеждане на заинтересовани страни, екипът на МИГ е насърчил изграждането на формални и неформални мрежи вътре в територията (помежду основните заинтересовани страни) и извън територията (с други заинтересовани страни от използването на подхода Лидер), чрез насърчаване на хоризонталната комуникация и сътрудничество, създаване на постоянни партньорства, съвместното идентифициране и търсене на решения по отношение на възможностите на развитие на територията.

Местното развитие отнема време. В предишните програмни периоди са направени значителни инвестиции на всички равнища за създаване на структури за изпълнение (както МИГ, така и на нивото на администрацията) и за мобилизиране на местни участници около обща стратегия. Много е важно резултатите от тези инвестиции да бъдат защитени, включително съществуващата местна динамика.

□ SWOT анализ за форми и методи на включване на заинтересованите страни в периода на дейност на МИГ 2009 - 2016 г.

Анализът съставя в себе си изводите от стратегическите анализи на вътрешната и външната среда за определяне на силни и слаби страни на организацията, както и външните възможности и заплахи. SWOT анализа е техника, свързана с разработването на матрица. Целта е добре да се съчетаят силните и слабите страни на организацията и външните възможности и заплахи. SWOT анализ е ситуационен анализ, за разлика от други анализи, които използват пазарен, продуктов или някакъв друг подход. Това означава, че той трябва да бъде определен във времето, за което са поставени стратегически цели.

Описание на матрицата:

- **Силни страни** - съществуващи позитивни фактори в дейността на МИГ, които благоприятстват реализирането на мисията на МИГ;
- **Слаби страни** - съществуващи негативни вътрешни фактори от гледна точка реализацията на мисията на МИГ;
- **Възможности** - положителни външни фактори, които благоприятстват реализирането на мисията и конкретните цели на МИГ;
- **Заплахи** - негативни външни фактори за реализацията на мисията и текущата дейност на МИГ.

СИЛНИ СТРАНИ - (S)	СЛАБОСТИ - (W)
1) 28 на брой информационни точки в 28 населени места под формата на масивни витрини.	1) Вандализъм или липса на желание партньорите да поддържат и да се грижат за терминалите.
2) Мобилни информационни кампании	2) Демотивация за участие на местната

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНЦ "МИГ Лясковец - Стражица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегия за BOMP".

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

<p>при обявяване на приеми за проект.</p> <p>3) Мобилни информационни кампании за малцинствени и уязвими групи.</p> <p>4) Посещение от „Врата до врата“.</p> <p>5) „Европейско селище по ЛИДЕР“.</p> <p>6) „Публично отваряне на проекти за оценка“.</p> <p>7) „Базари по ЛИДЕР в населените места“.</p> <p>8) „Дни на отворените врати по ЛИДЕР“.</p> <p>9) Създадени условия за изчерпателна комуникация на МИГ със заинтересованите страни.</p> <p>10) Ползване на иновативни методи за пряк ангажимент и включване.</p> <p>11) Активно участие и лична отговорност и ангажимент на екипа на МИГ.</p> <p>12) Постигната отлична разпознаваемост на МИГ.</p> <p>13) Постигнато активно участие.</p>	<p>общност.</p> <p>3) Слаб интерес на заинтересованите страни.</p> <p>4) Прекомерен ангажимент за местната общност.</p> <p>5) Прекомерно време и ресурси.</p> <p>6) Увеличаващ се ангажимент за участие.</p> <p>7) Увеличаващи се събития в които трябва задължително да се ангажират заинтересованите страни.</p> <p>8) Участниците вече имат информация и създаден капацитет и могат да сметнат, че нямат нужда от участие и въвличане.</p>
(S) 13	(W) 8
БЛАГОПРИЯТНИ ВЪЗМОЖНОСТИ - (О)	ЗАПЛАХИ (РИСКОВЕ) - (Т)
<p>1) Осигурена възможност за текуща и актуална информация за заинтересованите страни във всяко населено място на територията на МИГ.</p> <p>2) Създадена мрежа за настоящото прилагане на Стратегията за ВОМР.</p> <p>3) Ползване на създадения капацитет за надграждане на активности.</p> <p>4) Изчерпателна информираност с разнообразни способи.</p> <p>5) Липса на информационни ограничения за работа със заинтересованите страни.</p>	<p>1) Пренасищане и постоянно присъствие на темата „МИГ“ на дадена територия</p> <p>2) Отказ на заинтересовани страни да участват.</p> <p>3) Създаване на „навик“ сред заинтересованите страни да бъдат обгрижвани от МИГ.</p> <p>4) Ограничен финансов и времеви ресурс за работа на МИГ.</p>
(О) 5	(Т) 4
Общо: 18 положителни фактора	Общо: 12 отрицателни фактора

□ Заключение:

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СИЦ "МИГ Ласковец - Стражица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегия за ВОМР".

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

За периода на прилагане на Стратегия за местно развитие до 2015г., както и по време на подготвяне на настоящата Стратегия за BOMP МИГ е поддържал и надграждал активното участие и включване на заинтересованите страни, вкл. и чрез нови методи и форми, иновативни за територията.

Със стартирането на подхода BOMP на територията на МИГ са привлечени освен старите участници и нови заинтересовани страни, които са групи от лица с общ интерес и възможности,

МИГ е разработил база с данни от заинтересовани страни/групи, с които продължава активна комуникация, свързана с последващите намерения на страните към Стратегията за BOMP.

□ Препоръки за въвличане на заинтересованите страни:

МИГ следва да продължава активно да убеждава хората от местната общност, че помагайки на МИГ, те ще ДОПРИНАСЯТ за разрешаването на ОБЩОЗНАЧИМ ПРОБЛЕМ, чието РЕШЕНИЕ в ДЪЛГОСРОЧЕН ПЛАН ще работи за това да направим ЗАЕДНО нашата общност (квартал, град, страна) едно по-добро за място ВСИЧКИ (хора, бизнес, местна власт).

➡ Процес на въвличане на местната общност и заинтересованите страни следва да има минимум 4 опорни точки:

- Информиране
- Консултиране
- Участие във вземането на решение
- Участие в изпълнението

➡ Предоставяне на обективна, точна и изчерпателна информация, която да даде възможност на заинтересованите страни да разберат проблема, алтернативите, възможностите и/или решенията. Това може да се направи чрез предоставяне на документи, участие в срещи, информационни семинари и др.

➡ Получаване на обратна връзка от заинтересованите страни относно проблема, алтернативите и/или резултатите. Може да бъде направено чрез участие в посещения на терен, интервюта, консултативни срещи и др.

➡ Директна работа със заинтересованите страни, за да е сигурно, че техните притеснения и нужди са разбрани и взети предвид.

➡ Партньорство със заинтересованите страни при разглеждането на алтернативи и идентифициране на предпочитаните решения, разрешаване на конфликти и др.

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегия за водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ за одобрение на СВП "МИГ Лясковец - Стражица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегия за BOMP".

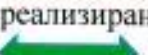
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

- Осъществяване на достъпен и приобщаващ процес, адекватен на целта.
- Предоставяне на актуална и разбираема предварителна информация по темите за дискусия.
- Осигуряване на равен достъп и представителство на всички заинтересовани обществени групи.
- Включване на резултатите от процеса на участие във формулирането на самите решения и политики.
- Сътрудничество с всички на принципа на равнопоставеност и зачитане на гражданските и човешки права.

7. ФОРМИ И МЕТОДИ ЗА СТИМУЛИРАНЕ / ВКЛЮЧВАНЕ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ В ПРИЛАГАНЕ НА СТРАТЕГИЯТА ЗА BOMP.

Въвличане на местната общност и заинтересованите страни е процес на участие в планирането, управлението и реализирането на стратегия за развитие на МИГ, който процес най-общо включва информиране, консултиране и участие в процеса на взимане на решения.

- **Необходимостта от включване на всяка една заинтересована страна в процеса на прилагане на Стратегията за BOMP може да се определи следния начин:**

- **Степен на участие:** МИГ е идентифицирал нивото на ангажираност на заинтересованите страни в процеса на разработване на Стратегията за BOMP като 100 %.
- **Степен на представителност:** МИГ е идентифицирал степента на представителност на заинтересованите страни като над 70%, както в УС, КС и ОС на сдружението, така и като участие в събития.
- **Период на въздействие:** МИГ е осигурил активността и ангажираността на заинтересованите страни от територията на МИГ повече от 8 години с прилагането на разнообразни и ефективни методи.
- **Създаване на капацитет чрез обучения:** МИГ е създал капацитет чрез участие на заинтересованите страни в обучения през последните 8 години, като през настоящия период този процес ще продължи с надграждане за подхода BOMP.
- **Разширяване на кръга от заинтересовани страни:** Със стартирането на подхода BOMP на територията на МИГ са привлечени освен старите участници и нови заинтересовани страни, които са групи от лица с общ интерес и възможности, свързани с реализиране на стратегия за BOMP.
- **Участие на заинтересованите страни:** Тъй като стратегиите за BOMP се разработват и проектите се избират от местната група и местните заинтересовани страни, процеса се движи от енергията и проявената инициативност на местните заинтересовани

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНЦ "МЗП Лясковец - Стражица" за МЗН, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегия за BOMP".

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

страни, включително от младите хора.

Включване на уязвимите групи като заинтересовани страни: Във връзка с включването на ОП "Развитие на човешките ресурси" в Стратегията за BOMP, МИГ е включил нови заинтересовани страни от социалния сектор, вкл. и представители на хората с увреждания и етническите малцинства.

МИГ познава идеите на заинтересованите страни: Заинтересованите страни са представили над 40 свои идеи и намерения към настоящата Стратегия за BOMP. Заинтересованите страни са поели ангажимент да участват в прилагането на Стратегията за BOMP и чрез своите представители да защитават интереса на своя сектор, както и да спомагат за успешно изпълнение на Стратегията.

□ Задължителни елементи за въвеждане на заинтересованите страни в процеса на прилагане на Стратегията за BOMP:

Информиране - първият, основополагащ етап от процеса на планиране, който цели да информира хората за това, което предстои и да ги насърчи да участват. Формите и начините за информиране могат да бъдат най-разнообразни: информационни срещи с гражданите и заинтересованите страни, прес – конференции; публикации в медиите и в интернет, разпространение на бюлетини, листовки, брошури, плакати, транспаранти и др.

Консултиране - важен етап от планирането, в който гражданите и заинтересованите страни са поканени да коментират намерението на управляващите да осъществят процес на планиране / програмиране и да споделят мнения относно предложения подход на работа. Подходящи форми и начини за консултиране: работни срещи, фокус – групи, граждански панели, активизиращо проучване на мнения - интервюта, „гражданско жури“ и др.

Вземане на съвместни решения - един от най-важните етапи в планирането, при който гражданите / заинтересованите страни работят съвместно с управляващите за формулиране на общи решения; на този етап се изисква включване на всички заинтересовани страни.

Ефективни методи и подходи за вземане на съвместни решения: Публично обсъждане, „Кръгла маса“, „Обществен форум“, „Конференция на бъдещето“, „Планиране с участие – смесени работни групи“.

Изпълнение на решенията (съвместни действия) - това е етапът на изпълнението на съвместно взетите решения, в който управляващите и гражданското общество предприемат съвместни действия за реализирането на конкретни дейности или инициативи: обществено значими проекти, кампании в полза на околната среда, децата или хората с увреждания, подготовка на терени за зелени площи или залесяване, почистване на междублокови пространства, организиране на конференции, културни или спортни събития и др.

Наблюдение и оценка на изпълнението - заключителен етап от участието, в който освен управляващите органи, външни наблюдатели и оценители, трябва да бъдат включени и представители на гражданите и заинтересованите страни, участвали в етапите на планиране и изпълнение.

Осигуряване участието на заинтересованите страни: Културните норми и ценности могат да попречат на заинтересованите страни да участват свободно в срещи по

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегия за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНЦ "МИГ Лисковец - Стражица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегия за BOMP".

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

проекта. Често в местната общност има противоречиви изисквания и за даден проект може да се окаже истинско предизвикателство да открие тези заинтересовани страни, които представляват обществените интереси.

□ Планиране на дейности за ангажиране на заинтересованите страни:

При планирането на дейности за ангажиране на заинтересованите страни трябва да се вземат предвид следните съображения:

- Отнема време и средства: Изграждането на взаимоотношения със заинтересованите страни, които са основани на доверие, е дълъг процес.

- Хората с опит в тази сфера са единомислени, че от самото начало връзките със заинтересованите страни трябва да се развиват и надграждат, а след това и да се поддържат. В процеса могат да бъдат идентифицирани и други заинтересовани страни, които също да искат да бъдат ангажирани и приобщени.

- Не трябва да се изключва нито една заинтересованата страна, след като тя има желание да бъде приобщена / ангажирана.

- Някои заинтересовани страни трябва да бъдат запознати със самата идея за ангажираност, както и с всички сложни въпроси, за които са нужни специализирани и технически познания.

ВАЖНО!

Заинтересованите страни могат да имат нереалистично високи очаквания за ползите от проекта. Ето защо от самото начало поддръжниците на проекта трябва ясно да заявят какво могат и какво не могат, така че тяхната роля и отговорности да бъдат разбрани правилно.

□ Предстоящи иновации за въвеждане/ стимулиране на заинтересованите страни в прилагането на Стратегия за местно развитие на МИГ за периода 2017-2023 година

1 Въвеждане на Интерактивна информационна платформа за публично-частните партньори и участниците в МИГ, вкл. с възможности за онлайн обучения, обмени, сътрудничество, работа в местна мрежа, с включено участие на хора с увреждания.

2 Издаване на разнообразни рекламни и информационни материали и артикули, вкл. Специализирани брошури за малцинствени общности, уязвими групи и прилагане на иновации чрез подхода BOMP.

3 Провеждане на пътуващи лагери за социални иновации в населените места на територията на МИГ.

4 Провеждане на отворени форуми преди отваряне на всеки прием.

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНЦ "МИГ Лясковец - Стражица" за МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегии за BOMP".

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

- 5 Провеждане на „работилници за социални иновации“ за всяка потенциална заинтересована страна по сектори.
- 6 Конкурс за иновативни практики/проекти сред заинтересованите страни, които смятат да кандидатстват към Стратегията.
- 7 Мобилни кампании за микропредприятия и земеделски производители „МИГ открива работно място“.
- 8 Организиране на обучения, семинари и информационни срещи за уязвими групи и застрашени от бедност целеви групи, включително роми, свързани с подготовка, изпълнение и отчитане на проекти.

В допълнение на предвидените иновации при информиране и консултиране на заинтересованите страни, като основна иновационна характеристика на стратегията се отличава включването на нови начини за предлагане на социални услуги и създаване на заетост на лицата в неравностойно положение чрез развитие на социални предприятия. Тук съществен фактор за развитие на социалното предприемачество има насърчаването на предприемчива общност от хора, предприятия и земеделци, както и насърчаване на предприемачески дух сред хората в риск от социално изключване.

Друга ключова характеристика за иновативност при изпълнение на стратегията е прилагане на различни форми на между общинско сътрудничество при предоставяне на местни услуги – социални, образователни и културни услуги. Чрез между общинско сътрудничество се постига допълняемост на ресурсите, насърчаване на социалните връзки в рамките на разнообразни общности, включително развитие на методи за активен живот на възрастните хора, взаимната подкрепа между поколенията и културите и създаване на общи продукти за територията.

⁸ Регламентът за ЕСФ изрично подкрепя идеята за сближаване на заинтересованите страни за постигането на целите на „Европа 2020“: „Мобилизирането на регионалните и местните заинтересовани страни следва да спомогне за изпълнението на стратегията „Европа 2020“ и нейните водещи цели. Териториалните пактове, местните инициативи за заетост и социално приобщаване, устойчивите и приобщаващи стратегии за водено от общностите местно развитие в градските и селските райони и стратегиите за устойчиво развитие на градовете могат да бъдат използвани и да получат подкрепа с цел при подготовката и изпълнението на оперативните програми да се включат по-активно регионалните и местните органи, градовете, социалните партньори и неправителствените организации“ (съображение 23 от регламента за ЕСФ).

□ ⁹ Примерни дейности за целеви групи и заинтересовани страни на

⁸ Стратегията „Европа 2020“

⁹ Националната комуникационна стратегия, Приложение I

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

територията на МИГ:

Широка общественост и потенциални заинтересовани страни:

- Рекламни кампании;
- ПР кампании и Информационни кампании;
- Публикуване на актуална информация в Информационен портал/Уебстраница на програмата и отделните проекти;
- Интернет кампании (включително управление на онлайн социални, професионални мрежи);
- Информирание чрез мрежата от областни информационни центъра за популяризиране на Кохезионната политика на ЕС в България;
- др. партньорски мрежи и др. релевантни дейности.

Конкретни бенефициенти и заинтересовани страни:

- Инф. събития, семинари, обучения, конференции, срещи и др. (директна комуникация);
- Публикуване на актуална информация в Информационен портал/Уебстраница на програмата;
- Рекламни кампании;
- ПР кампании и информационни кампании;
- Инф. събития, семинари, обучения, конференции, изложения, срещи и др (директна комуникация);
- Дейности по обучение на местни заинтересовани страни;
- Дейности, свързани с консултиране на заинтересовани страни;
- Популяризиране на стратегията за водено от общностите местно развитие, с цел да се улесни обменът за предоставяне на информация между заинтересованите страни, да се популяризира стратегията и да се съдейства на потенциалните бенефициери с оглед разработването на операции и подготовката на предложения;
- При поискване и когато това е оправдано, съответните заинтересовани лица ще получават подкрепа за подаването на заявления за проекти и за изпълнението и управлението на избраните проекти.

38

МИГ следва да има предвид и да се съобразява със следните специфични комуникационни цели:

□ ¹⁰ **Приоритетни специфични цели за заинтересованите страни са:**

- повишаване прозрачността на процедурите при кандидатстване, изпълнение и отчитане резултатите по проекти по програми, финансирани от ЕСИФ, а също и на информираността и доверието в равния достъп на кандидатите и честното състезание;
- стимулиране (активно) професионално и компетентно участие на всички

¹⁰ Национална комуникационна стратегия на България 2014-2020г.

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегия за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020г., Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНЦ "МИГ Лясковци - Стражица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегия за ВСМП".

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

заинтересовани страни за повишаване кандидатстващите/одобрените/успешно изпълнените проекти по програмите:

- развитие и помощ за развитие на практически умения за разработка и изпълнение на проекти чрез мрежата от 28 информационни центъра за популяризиране на Кохезионната политика на ЕС в България;

- информиране за конкретните постижения и добри практики по програмите.

□ Принципи, които следва да прилага и осигурява МИГ в работата си със заинтересованите страни на своята територия:

- **Равнопоставеност** – изпълнението на мерките за информация и комуникация трябва да осигури равен достъп до информация както на всички заинтересовани страни, така и на широката общественост като цяло;

- **Навременност** – всички мерки за информация и комуникация ще бъдат планирани и изпълнени с оглед своєвременното задоволяване на идентифицираните нужди на целевите групи;

- **Адаптивност** – всички мерки за информация и комуникация ще бъдат съобразени със специфичните особености както на целевите групи, така и на конкретната ситуация, в която се изпълняват;

- **Партньорство** – всички мерки ще се изпълняват в открит диалог и взаимодействие с всички заинтересовани страни, с неправителствените организации и сдружения и медии;

- **Прозрачност** – предоставяне на информация за изпълнението на мерките по информираност и публичност, съгласно националното законодателство.

39

□ Минимални изисквания към комуникационните методи за заинтересовани страни:

- Рекламни кампании: включващи разнообразни комуникационни канали и конкретни дейности съобразно целевите групи и спецификата на рекламните послания;

- ПР кампании и информационни кампании: включващи различни комуникационни канали и конкретни дейности според характера на целевите групи и под-групи;

- Информационен портал/Уебстраница на МИГ и на отделните проекти.

- В случаите, когато е приложимо, ще бъдат създадени и поддържани от бенефициентите отделни уебстраници за важни проекти;

- Интернет кампании (включително управление на социални, професионални он-лайн мрежи) – разнообразие от комуникационни дейности в широките рамки на он-лайн медиите;

- Информационни събития и други форми на провеждане на директна комуникация с целевите групи като семинари, обучения, конференции, информационни дни, изложения, срещи, откривания, пресконференции, кръгли маси и консултации с експерти, презентации, браншови събития, роуд-шоута, тестове и демонстрации, регионални и международни бизнес срещи, срещи с лидери на мнение и др.;

- Разпространение на информационни бюлетени, брошури и др. печатни материали;

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНЦ "МИГ Ласковци - Стражица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегии за БСМР".

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

- Спазване на Единната визуална идентичност на Споразумението за партньорство и на програмите ще спомогне за по-добрата разпознаваемост на следващия програмен период сред широката общественост;
- Разпространение на информационни материали, провеждане на общи и специализирани обучения за бенефициенти на програмите, съдействие при кандидатстване и отчитане на проекти чрез ИСУН;
- Комуникация чрез социалните мрежи (например: facebook, twitter, googleplus, linkedin) и мрежите за споделяне на файлове (например youtube, vbox7);
- Позитивност на посланията: МИГ следва да промотира Стратегията за ВОМР като средство за постигане на желаното развитие и подобряване качеството на живот в България.

ВАЖНО!

Уменията, опитът и ресурсите на групите от заинтересовани страни в общите усилия допринасят за цялостния процес на изпълнение на Стратегията на МИГ.

Изграждането на стабилни работни взаимоотношения и организационни структури в подкрепа на процеса на изпълнение на Стратегията за ВОМР води до плодотворни дългосрочни партньорства между общественя, частния и неправителствения сектор. Работните взаимоотношения могат да приемат различни форми – от относително неформални работни групи през свободни мрежи до създаване на агенции за регионално развитие или формализирано партньорство между общественя и частния сектор.

ВАЖНО!

Проектите, които могат да се изпълнят в краткосрочен план и водят до „бързи победи“, играят важна роля за набирането на скорост и укрепването на доверието на заинтересованите страни. Други проекти обхващат средносрочна или дългосрочна перспектива.

Във всеки конкретен случай проектите трябва да се „поемат“ от отделни лица или групи заинтересовани страни според техните интереси, средства, ангажираност и експертни познания.

ВАЖНО!

Участието е понятие, което има различно значение за различните хора при различни обстоятелства. За някои то е въпрос на принцип, за други – практика, за трети продължава да бъде самоцел. Участието преди всичко е процес, чрез който заинтересованите страни оказват влияние и споделят контрола върху инициативите за развитие, както и свързаните с тях решения и средства.

ВАЖНО!

Включването на проекти с „бързи победи“, които скоро носят видими и осезаеми промени в краткосрочен план, е решаващо за цялостното прилагане на Стратегията за ВОМР, защото гарантира по-нататъшната подкрепа на различните заинтересовани страни.

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНЦ "МИГ Лясковец - Стражица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегии за ВОМР".

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

□ **Обобщени резултати от проведена анкета с екипа на МИГ:**

В момента екипа на МИГ се състои от ерудирани и опитни специалисти в сферата на прилагане на Стратегия за BOMP:

- Изпълнителен директор: с над 5 г. опит като прилагащ Стратегия;
- Експерт: с над 5 г. опит като прилагащ Стратегия;
- Асистент: с 1 г. опит в прилагане на Стратегия, притежава опит в областта на човешки ресурси.

Екипът на МИГ е изцяло от женски пол със средна възраст 39 години.

- 75% от екипа е участвал активно в организирането и провеждането на дейности за включване/стимулиране на заинтересованите страни през предишния програмен период;
- 100% от екипа е участвал активно в организирането и провеждането на дейности за включване/стимулиране на заинтересованите страни през настоящия програмен период;
- 100 % от екипа на МИГ са убедени, че досегашните форми и методи за включване на заинтересовани страни са успешни и ефективни;
- 100% от екипа е на мнение, че все още не са изчерпани формите и методите за ангажиране на заинтересовани страни;
- 75% от екипа на МИГ смята, че нивото на ангажираност в дейностите на МИГ от страна на заинтересованите страни е високо и 25% - средно;
- 100% от екипа на МИГ е поддръжник на участието на заинтересованите страни в прилагането на Стратегията за BOMP;
- 100% от екипа на МИГ е на мнение, че МИГ разполага с човешки, финансови и материални и други ресурси, които сте способни да мобилизирате в подкрепа реализацията на Подхода BOMP/ Стратегията за BOMP;
- 100% от екипа на МИГ проявява интерес към нови форми и методи за включване на заинтересованите страни;
- МИГ има положителни, но не високи очаквания при прилагането на Стратегия за BOMP на МИГ;
- Екипа на МИГ посочва като основни следните причините, които биха могли да възпрепятстват включването на заинтересованите страни в етапите на прилагане на Стратегията за BOMP:
 - Недостатъчен интерес от тяхна страна;
 - Недостатъчни ресурси – времеви, финансови, човешки.
- Адекватните форми за включването на заинтересованите страни в изпълнението на Стратегията за BOMP според екипа на МИГ:
 - Информационни дни/срещи;
 - Информационни семинари;
 - Информационни срещи, свързани с консултиране с местната общност;
 - Обучения на местните лидери и на партньорите от местната общност;
 - Интерактивни методи за привличане на влиятелни и ефективни местни формални и неформални лидери в полза на обществения интерес;

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНЦ "МИГ Лясковец - Стражица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегии за BOMP".

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

- Неформални срещи/разговори и комуникация.
- Според екипа, МИГ разполага с достатъчно широк спектър от заинтересовани страни;
- Екипът на МИГ е на мнение, че провежданите към момента форми и методи за включване, отговарят адекватно на нуждите на заинтересованите страни;
- По преценка на анкетиранияте, ефекта от работата със заинтересованите страни, който ще бъде постигнат, е в Средносрочен период (3-5 години) на устойчивост във времето;
- Екипът на МИГ е на мнение, че включването на заинтересованите страни в прилагането на Стратегията за BOMP ще доведе до укрепване на доверието, равнопоставеността, прозрачността и ефективността на процеса на планиране на база качество на идентифицираните реални нужди и потребности на местната общност, за да бъдат мобилизирани собствените ресурси и потенциал на територията при реализирането на Стратегията;
- Екипът на МИГ смята, че предвидените в Стратегията за BOMP иновативни методи за работа със заинтересованите страни са приложими и адекватни, като за всички тях екипът притежава ясен план и визия за работа;
- 100% от екипа на МИГ е на мнение, че има опасност от демотивирани и отлив на изградения интерес сред заинтересованите страни в сегашния период на прилагане на Стратегията за BOMP;
- Екипът на МИГ заявява, че не са искрени и открити в отношенията си с тях представителите на различните заинтересовани страни;
- 100% от екипа са на мнение, че работят успешно със заинтересованите страни от уязвимите групи, маргинализираните общности и групите-застрашени от бедност;
- МИГ разполага частично със система за мониторинг на участието на заинтересованите страни в прилагането на Стратегията за BOMP;
- Основните трудности, които МИГ среща в работата си със заинтересованите страни са следните:
 - Трудна мотивация;
 - Спадане на интереса на страните;
 - Страните вече са добре информирани и подготвени;
 - Страните добре познават МИГ;
 - Страните смятат, че и без тях МИГ ще приложи Стратегията;
 - Текуща демотивация след всеки неуспех на страните;
 - Социално - икономическата и политическа обстановка в страната;
 - Липса на изграден навик страните да дават мнения и коментари;
 - Липса на позитивизъм;
 - Липса на разбиране;
 - Наличие на други възможности за заинтересованите страни;
 - Прекален ангажимент с много събития и дейности за страните;
 - Динамични промени в обществото.

8. ДОБРИ ПРАКТИКИ ЗА СТИМУЛИРАНЕ/ВКЛЮЧВАНЕ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ В ПРИЛАГАНЕТО НА СТРАТЕГИЯ ЗА BOMP.

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНЦ "МИГ Лясковец - Стражица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегия за BOMP".

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

Участието на МИГ в прилагането на подхода BOMP разкрива достъп до голяма и нарастваща европейска мрежа и обем натрупан опит. През последните 20 години съществуващите партньорства в рамките на LEADER и FARNET и много европейски, национални и регионални мрежи разработиха значителен брой методи, насоки, инструменти и казуси, които могат да бъдат изключително полезни за новите партньорства.

Добрите практики, които МИГ може да ползва в своята работа представляват „живо“ знание. Прилагането на добра практика е учене от и чрез опита на другите.

В дефинициите от тази гледна точка се набляга на онези методи и техники, които показват по-добри резултати в сравнение с други.

Разбира се, няма добра практика, която да е валидна за всички и да се съотнася еднакво адекватно към всяка ситуация.

Това налага непрестанното търсене и изследване на нови и по-добри начини към решаването на обществените проблеми. Изследването на добри практики е с цел да дава идеи и нови решения, които биха могли да бъдат прилагани в практиката.

Имено за това този доклад описва добрите практики, работещи при определени условия, време и налични ресурси. В същото време обаче трябва да се отбележи, че всяка една добрата практика има и своите ограничения, като в някои аспекти може да има положителни ефекти, но в други да има по-слабо влияние.

Характеристика на добрите практики:

- Относително предимство - добрата практика е по-добре възприемана от тази, която замества;
- Съвместимост - добрата практика възприемана от организацията - приемник да бъде в съходство с нейните ценности, нужди и цели;
- Опростеност - добрата практика е възприемана като относително лесна за разбиране и използване;
- Възможност за изпробване - добрата практика може да бъде модифицирана и изпробвана на ограничена основа;
- Възможност за наблюдение - добрата практика и нейните резултати се възприемат също толкова лесно от странични наблюдатели, както и в комуникацията им с други лица;
- Резултати - добрата практика дава добри резултати.

□ Португалия:

Добра практика за създаване на регионална иновационна мрежа.

Регионалната иновационна мрежа беше създадена през 2009 г. и цели да подобри конкурентоспособността на бизнеса в община Лурес. Тя свързва организациите, които насърчават и внедряват бизнес иновации и интернационализацията. Нейни партньори са агенции за икономическо и бизнес развитие, университети, бизнеси, инвеститори и устремени предприемачи.

Предназначението на мрежата е да разработи и приоритизира нови политики, които насърчават и подпомагат местната иновация.

Заинтересовани страни: Всички организации с интерес в развитието на бизнес иновациите в община Лурес.

Ползи: Ползата от мрежата е подобрена подкрепа на местния бизнес в област с

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020". Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СИЦ "МИГ Ласковец - Стржица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегии за BOMP".

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

голямо значение: бизнес иновациите.

Уникалност: Уникалността на Регионалната иновационна мрежа е в това, че тя предлага съвместен подход от различни агенции, участващи в насърчаването и подпомагането на бизнес иновациите

Приложимост: МИГ може да създаде сходна мрежа, която да свързва организациите, които насърчават и внедряват бизнес иновации. Една такава мрежа ще подпомага МИГ и местните заинтересовани страни при изпълнението на нови политики, които насърчават и подпомагат местната иновация.

Контакти: E-mail: carla_cruz@cm-loures.pt, Уеб страница: www.cm-loures.pt

□ Дания:

Добра практика: Семинар за иновации и предприемачество – WOFIE.

WOFIE е 4-дневен семинар фокусиран върху креативността, иновацията и бизнес развитието. Основава се на образователния метод PBL (учене чрез решаване на проблеми) на Университета Аалборг. Участниците са напътствани през основните елементи на развитието, оценката и използването на една идея, както и бизнес планирането и презентацията.

WOFIE работи с различни теми, например „Промяна в климата“ и „Живот: Наука и качество“, но темите не са насочени към определени сектори. Това позволява на всички студенти да участват. Семинарът подготвя участниците да разберат как развитието на интердисциплинарната идея може да доведе до иновативни концепции и стратегии и с бизнес потенциал.

Ползи: В допълнение към придаването на тежест на иновацията и предприемаческите умения, WOFIE също дава на участниците възможност да разберат как се решава най-добре проблем, когато той е разглеждан от различни перспективи.

Уникалност: WOFIE цели да бъде уместен, чрез подбор на релевантни тематични проблеми, които представят предизвикателство пред компаниите от всеки вид и големина. Семинарът се основава на образователния метод PBL (учене чрез решаване на проблеми) на Университета Аалборг, който предоставя специална рамка от принципи, като Ориентация на проблема, Интердисциплинарно обучение, Примери, Насока на участващия и групова дейност. Всеки следобед от 4-дневното събитие се провеждат уникални социални събития, като WOFIESTA и посещения на компании.

Приложимост: МИГ може да организира тематични за всяка заинтересована страна семинари, фокусирани върху креативността, иновацията и бизнес развитието. Ще се генерират интересни идеи и концепции за бъдещи проекти.

Контакти: Уеб страница: www.wofie.aau.dk

□ Швеция:

Добра практика: Иновационно състезание – Модел на иновационно производство.

Иновационното състезание цели да пусне нови продукти или услуги и да помогне на хората да достигнат своя пълен потенциал за 72 часа или по-малко.

Състезанията са интерактивни и производствените процеси на иновацията са предавани чрез активно обучение. Състезанието обикновено включва два или повече екипа състезаващи се срещу времето, както и един срещу друг, за да произведат целесъобразни

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНЦ "МИГ Лясковец - Стражица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегии за BOMP".

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

иновации. Членството в екипите е разнообразно, включващо не само представители на организацията, но и нейни клиенти и потребители. Обучен лидер наставлява процеса, а по-широк кръг от експерти е създаден с цел даване на познания и умения, ако се налага. Други важни характеристики са употребата на визуални инструменти, концептуални доказателства и набор от отговорни дейности подsigуряващи продължение след края на състезанието.

Заинтересовани страни: Всеки с желанието да развие иновационен проект.

Иновационните състезания са били използвани в компании, организации и регионални сътрудничества.

Ползи: Голямата скорост на процеса и създаването на множество инициативи за кратко време носи ползи на участниците: тренировка, подобрена работа в екип, разширени мрежи и нови начини за организиране на иновативни дейности. Обширно медийно внимание съпътстваше повечето от иновационните състезания.

Уникалност: Състезанието демонстрира, че иновацията произлиза от дисциплиниран процес, който дава резултати във всяка област и не е ограничен само до отдела за научно-развойна дейност. Ударението е върху заучаване на процеса за създаване на повече иновации за по-кратък период от време и на по-ниска цена. Този подход се различава от по-разпространената стратегия „избери-победител“, която допуска, че успехът или слабостите на инициативите могат да бъдат предвидени. Вместо това, той възприема стратегия „създай-победител“, която се фокусира повече върху обучение на хората по процесите за създаване на иновации, отколкото на самата идея. Резултатът показва, че с перспективата поставена върху човека, почти всеки може да се научи да бъде иноватор, когато знае правилните техники.

Приложимост: МИГ може да приложи практиката като част от обучения или срещи в които участват заинтересовани страни с идеи за иновации. Тази практика може да допринесе за повишаване на активността за иновации в проектите към МИГ.

Контакти: Уеб страница: www.innovationplant.se

□ Северна Ирландия:

Добра практика: Предприемаческа мрежа „Белфаст“ (BEN).

BEN беше стартирана през 2007 г. от Градския съвет на Белфаст с цел да се улеснят неформалните връзки между местния малък бизнес като средства за съвместна подкрепа. Провеждат се ежемесечни срещи във вечер през уикенда на различни места из града, и следват следната програма:

- Гост-говорител задава проблем свързан с бизнеса;
- Сесия от въпроси и отговори;
- Представителна кутия - един клиент има възможност да направи 5-минутен разказ за неговата компания;
- Почивки и работа в мрежа.

Заинтересовани страни: местен бизнес и мениджъри.

Стилът е неформален и участниците са окуражавани да предлагат теми за бъдещи дискусии. Средно 50 бизнеса посещават всяко събитие. Провеждат се и продължения на семинарите за да се надгради върху полученото знание на събитията и предлагат практически решения по проблеми на бизнеса.

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегия за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г. Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНИЦ "МНГ Лисковец - Стражица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегия за BOMIP".

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

Например, скорошно събитие засегна темата: „Как да продам когато никой не купува“. По-късно същия месец, беше проведен семинар с технологии на продавачите за убеждаване.

Тук присъстват само 15-20 души и въпроса е разгледан в по-голяма дълбочина.

Ползи: работата в мрежа винаги е бил основна съставка на успешния бизнес.

Освен ползата от промотиране на продукти и услуги, работата в мрежа улеснява дискусията на новини, тенденции и проблеми; споделянето на идеи и решения; идентифицирането на потенциални партньорства; и мисленето от типа „ами ако“. BEN също така предоставя отлична възможност за нови и устремени предприемачи да се свържат със света на бизнеса.

Уникалност: BEN предоставя отлично съотношение цена-качество, то дава ниско-разходна, високо-стойностна среда за развитие на местните бизнес и дава отлично съотношение разходи-полза.

Приложимост: МИГ може да приложи практиката като стартира срещи, които да улеснят неформалните връзки между местния малък бизнес. Срещите могат да са ежемесечни, във вечер през уикенда на различни места на територията. Бизнесът се активира най-трудно и МИГ следва да полага повече усилия.

Контакти: www.belfastcity.gov.uk

□ Швейцария:

Организация на достъпа до социална подкрепа, чрез социални услуги в кантон Женева, Конфедерация Швейцария „Обществени заведения за интеграция“ (EPI).

Лицата с интелектуални увреждания или психични увреждания имат право на подкрепа чрез социални услуги. Тези социални услуги могат да бъдат различни както като цел, така и като интензивност на подкрепата в зависимост от степента на автономност на лицето. За да получи достъп до социални услуги, лицето преминава през независима оценка на неговите способности и потребности.

Тази преценка е достатъчно конкретна, за да определи характера и интензивността на подкрепата, от която се нуждае.

Създадени предпоставки на системно ниво всеки гражданин, който има нужда от подкрепа, да я получи „по мярка“ - при максимално съобразяване с конкретните му нужди.

Лицето с увреждане има право да избере къде да ползва определена услуга.

Когато човекът с увреждане има нужда от подкрепа в избора си, тази подкрепа е организирана чрез независими от доставчиците и структурите на кантона родителски организации. Така е гарантирано правото на подкрепа, без да се ограничава правото на избор.

Тази практика може да се използва за оптимизиране на съществуващата процедура и методика за оценка на потребността от подкрепа съобразно принципите на Конвенцията за правата на хората с увреждания, за да се постигне по-пълно съответствие между системата за достъп до социалните услуги и потребностите на отделните потребители.

Приложимост: МИГ може да ползва идеята от добрата практика като предложи на своите бенефициенти, имащи намерение да разработват проекти за уязвими групи, предварително да направят обективна оценка. Преценката трябва да бъде достатъчно конкретна, за да определи характера и интензивността на подкрепата, от която се нуждае

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции и мерки за стратегии за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020". Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНЦ "МИГ Лясковец - Стражица" за МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегията за БОМР".

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

дадена целева група.

Контакти: www.epi.ge.ch

□ Англия:

GB1 Проект „Електронен портал за подкрепа на животновъди в северозападна Англия“.

Уебсайтът е пуснат в употреба през август 2009 година и до 31.01.2011 г. има 19 422 уникални посещения и 11 687 редовни посетители. Общо 801 потребители получават месечния бюлетин, а 44 фермери без имейл адреси са абонирани за хартиен носител на бюлетина. Уебсайтът подобрява прозрачността при усвояване на средства по програми за развитие на селските райони, чрез представянето на резултати от проучвания на бенефициенти на различни проекти. Сайтът се обновява редовно със информационно и аудиовизуално съдържание.

Приложимост: МИГ е предвидел интерактивна информационна платформа за заинтересованите страни. Може да използва добрата практика за издаване на електронен бюлетин.

Контакти: <http://limousin.co.uk/>

□ Словакия:

Обновяване на културен и социален център Лешик. Жителите на с. Римавете-Залужани използват зоната за почивка Лешик от над 80 години като място за срещи и за провеждане на спортни и културни мероприятия. След много години липса на адекватна поддръжка състоянието на оборудването и на мястото като цяло се влошава.

Общината, съвместно с местни партньори, решава да кандидатства за финансиране за да обнови зоната.

Основна цел на този проект по ЛИДЕР е да създаде по-добри условия за повишаване на качеството на социалния и културния живот в селото. Специфичните цели включват обновяване на зоната Лешик и:

- 1). подобряване на облика на населеното място;
- 2). подобряване качеството на културния живот;
- 3). осигуряване на място за срещи и провеждане на спортни и културни мероприятия за местните хора;
- 4). допринасяне на насърчаване на туризма и посещенията в района.

Основните дейности по проекта включват:

- 1). обновяване на кът за готвене – проектът реконструира традиционен кът за приготвяне и сервиране на гулаш;
- 2). обновяване на открит сценар;
- 3). изграждане на дребна инфраструктура от дърво.

Като резултат от проекта селото е по-привлекателно място за живеене, което удовлетворява повече потребности на местните хора – жителите се радват на много повече социални и културни събития, които привличат и външни посетители.

Научени уроци: двата основни елемента, които осигуриха успеха на проекта, бяха

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ за одобрение на СНЦ "МИГ Лясковец - Стражица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегии за ВСМР".

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

задълбоченото планиране и постоянните консултации с представителите на местната общност.

Прилагането на проекта беше първият пряк опит на местните хора в подготовката и изпълнението на проект, финансиран от Европейския съюз. Изготвянето на проектното предложение изискваше много добро планиране и подготовка, което обаче се отплати, особено с оглед справяне с неочакваните допълнителни разходи.

Приложимост: МИГ може да прилага практиката при предварителната подготовка на проектни идеи и обсъждането им със заинтересовани страни. МИГ следва текущо да полага усилия за задълбочено планиране и постоянни консултации с представители на местната общност.

Контакти: https://enrd.ec.europa.eu/sites/enrd/files/assets/pdf/gateway/Project-life-cycle_SK_final_06%202014.pdf

□ Ирландия:

Добри практики в управлението на Лидер и насърчаване на включването на уязвими групи МИГ Партньорство Авонду-Блекуотър ООД (AvondhuBlackwater Partnership), графство Корк.

Целите на тази Местна инициативна група са оживяване на територията, подпомагане на бенефициенти за разработването на проекти, управление на проекти, обучения и интеграция в общността, устойчиво развитие на територията.

Проектът включва осигуряване на курсове за основни компютърни умения за възрастни хора, фермери и лица, търсещи работа, в Малоу и Бларни.

На територията има много възрастни хора, които биха желали да поддържат по-лесно и евтино връзки със своите близки извън района и извън страната – както е известно, ирландската диаспора е една от най-големите. Уменията за работа с интернет подобряват живота на възрастните хора като им предоставят повече възможности за комуникация с техните близки, помежду им, за уплътняване на времето чрез включване в социални мрежи, осмисляне на ежедневието, чрез достъп до голям обем информация и забавления – всичко това с изключително намалени комуникационни и транспортни разходи. Обучението увеличава и шансовете за намиране на работа на по-млади хора. Дейностите по проекта обхващат осигуряване на помещения, оборудване и обучители за създаване на възможности за важни целеви групи за територията. Обучението включва работа с имейл, търсене в интернет, социални мрежи, сигурност в интернет, възможности за контакти с близки през интернет, интернет банкиране.

Приложимост: идеята е приложима ако МИГ има намерение да включи възрастни хора от своите малки населени места, отдалечени от основния офис с цел възрастните хора да получават информация и да участват в прилагането на Стратегията.

Контакти: www.avondhublackwater.com

□ Франция:

Герц е селски район в Южна Франция и от 2008 г. насам прилага иновативна програма с цел привличане на по-особена категория работници: на свободна практика или мобилни служители.

Тази програма се нарича „Soho Solo“ (малък офис, офис у дома), изпълнява се от www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНЦ "МИГ Локосвец - Стржижов" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Технически разходи и популяризиране на стратегии за БОМР".

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

Търговско промишлената Камара на Герц, и се основава на следното:

- Милиони работници от Европа биха искали да напуснат големите градски центрове и да се преместят в провинцията, където животът е по-приятен.

- Селата в провинция Герц са запазени по привличане на тези нови жители и разполагат с всички необходими предимства за задоволяване на техните очаквания и потребности.

Проектът Solo е насочен към предприемачи и мобилни служители, които могат да работят от дома си, благодарение на интернет, като консултанти за целите на програмата; експерти, преводачи, журналисти, уебмастери, дизайнери, фотографи и т.н. Тази програма може да покрие 94% от Герц, чрез асиметричната абонатна линия (ADSL).

Проектът Soho Solo предлага на специалистите на свободна практика пълна гама от услуги в помощ при придвижване до Герц по най-добрия начин. Например, специален уебсайт, съдейства при установяване в района, предоставя конкретни съвети, вътрешна мрежа, клуб „Soho Solo“, организира редовни срещи и конференции по конкретни теми анимация на мрежата и възможности за ползване на телецентровете в няколко села безплатно.

За оптимизиране и ефективност на програмата, комуникационният център в Герц, включва 41 села и 31 други асоциирани села. Те са ангажирани да предоставят най-добри условия за изграждане и интегриране на проекта в селата, информация за възможности за настаняване и офис сгради, местен бизнес и публични услуги.

Приложимост: МИГ може да споделя настоящата добра практика пред млади хора, които могат да работят на свободна практика или като мобилни служители с цел да ги провокират да останат в населените места на територията. МИГ може да помогне на подходящи заинтересовани страни да реализират подобен проект.

Контакти: <https://www.soho-solo-gers.com/>

□ Ирландия:

Проектът LookWest.ie стартира през 2004 г. от Западната Комисия за различни заинтересовани и проявяващи интерес за представяне на развитие (WDC) и една иновативна и благоприятна за потребителите позитивни и информационни ресурси за Западна Ирландия и извън нея. Целите на проекта LookWest.ie са да се засили разбирането за ключови показатели за качество на живот и повишаване нивото на осведоменост за позитивните аспекти на живот и работа в региона. интернет инициатива, имаща за цел да популяризира ползите от живеенето, работата и правенето на бизнес в Западния регион. Районът на WDC покрива областите от Западния регион на Ирландия, като Донегал, Слиго, Лейтрим, Роскомон, Майо, Галуей и Клер. В западните регионални власти влизат Областния съвет на Галуей, Майо и Роскомон и Областния съвет на град Галуей, както Интернет страницата www.lookwest.ie, работи като ресурсен център за предоставяне на информация за живеене, работа и правене на бизнес на Запад. Всяка от седемте области (включително и трите области на Галуей, Майо и Роскомон, които влизат в Западния регион) имат свои сектори на страницата с достъп до онлайн ресурси за областта и някои от най-големите градове в региона. Тези ресурси позволяват на потребителите да търсят информация за всички аспекти на своето преместване и да избират желаното място. Разделена в две категории (Живот на запад и Западни предприятия) страницата предоставя информация за домакинските съответно по теми:

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНЦ "МНГ Лисковец - Стражица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегия за BOMP".

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

- от грижата за децата до жилищното настаняване, подкрепата на бизнеса и уменията.

Онлайн търсенето на работа и жилище, позволява проучване на възможните ключови елементи и за седемте области, чрез разглеждане на предоставените ресурси и специални филтри за осигуряване на съответствие за Западния регион. Специален регистър съхранява детайлна информация за уменията, образованието и квалификацията на заинтересованите се преместят на Запад, който позволява изграждането и поддържането на профил на работната сила необходим за новите и пренасочени предприятия от гледна точка на познания, квалификация и опит на хората живеещи на Запад или желаещи да се преместят там. Подобен профил силно кореспондира с привличането на работната сила и бизнеса в региона.

Има и директория на компаниите. В тази директория се съдържа списък от над 11,000 фирми от Западния регион и е полезен ресурс за търсещите работа и бизнеса.

Порталът също включва секция за търсене на работа и жилище, където посетителите могат да намерят детайли за вакантните позиции в областите Донегал, Слиго, Лейтрим, Роскомон, Май, Гайуей и Клар, както и връзки към агенции за набиране на персонал и възможности за намиране на жилище. Освен това информация от вечеустроилите се жители също е налична.

От 2004 г., LookWest.ie предоставя информация и осведомява посетителите за: издръжката на живот, грижата за децата, образование, достъп, пазаруване и развлечения, културни мероприятия, научно образователни и изследователски центрове и публичния сектор.

Предоставена е и детайлна информация за подкрепата от областните и градски Бордове на предприятия на Ирландия и Галуей комисията за професионално обучение, както и възможните връзки към организации осигуряващи такава подкрепа. Провеждат се и мероприятия с участието на различните области за популяризиране на предимствата за преместване в Западните райони. Инициативите са спечелили редица награди и популярност включително и в цифровите и социални медии.

Приложимост: МИГ може да сподели настоящата добра практика пред заинтересовани страни, имащи намерение да разработват социални проекти за заетост. Идеята може да бъде иновативна дейност в проекта с онлайн ресурси за територията и възможност за Онлайн търсенето на работа и жилище.

Контакти: <http://www.lookwest.ie/>

□ Румъния:

„Селски мениджър“ е един от най-известните румънски проекти, финансиран от ЕСФ чрез оперативната програма за развитие на човешките ресурси. Чрез използване на модерни ИТ инструменти и технологии за насърчаване на предприемачите проектът допринесе за привлекателността на райони, обхванати по проекта.

Проектът е инициран от Националната фондация на младите управители в Букурещ и покри голяма географска област, в т.ч. 3 румънски района за развитие: североизточен, централен и югоизточен.

Основната цел на проекта е да стимулира и развитие знанието, уменията и компетенциите на съществуващите предприемачи в селските райони. Проектът е насочен към младите хора в селските райони с цел насърчаване на заетостта и развитието. Целевата група бяха младите, над 18 години, възпитаници на университети или техникуми от селските

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНЦ "МНГ Ласковеш - Стривжа" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегии за БСМР"

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

райони. Специално ударение бе поставено на идеята, че те могат да се движат на местното развитие чрез своя собствен бизнес.

Основният резултат на проекта бе развитието и въвеждането на иновативна платформа през интернет, насочена към развитие на бизнеса и сътрудничеството между партньорите по проекта.

Практическото изпълнение на проекта беше реализирано чрез набор от последователни действия. Първо, се организираха 18 местни семинари – във всяка околия, обхваната по проекта. Целта бе да се насърчи предприемачеството и културата на участие в образователни програми за младите. Темите включиха: предприемачество, достъп до финансиране, успешни идеи, управление на бизнес процесите и други. Тези събития се оказаха много популярни и бяха посетени от общо 1400 души. За да оцени нуждите от подкрепа изпълнителят на проекта проведе анкетно проучване сред 940 души.

Проучването бе финализирано, чрез 30 интервюта, 3 фокус-групи и 3 сесии по брейнсторминг. Третата стъпка по прилагането на проекта бе създаването на 9 помощни офиса, предлагащи целенасочени образователни и подкрепящи услуги за младите предприемачи, въз основа на идентифицираните нужди. Персоналът на 9-те офиса работи заедно с млади предприемачи в попълването на бизнес планове и маркетингови стратегии, в осигуряването на финансиране и обучение.

Традиционната форма на общуване лице-в-лице бе довършена по иновативен начин чрез създаването на електронна платформа за онлайн услуги, две платформи за електронен бизнес, за тези желаещи да рекламират своите продукти в мрежата и 3 портала, функциониращи като ресурсен център за младите предприемачи от селските райони. Един от най-важните резултати на проекта бе завършването на 374 млади хора през модулите за обучение, представени от електронната платформа. Завършилите бяха тествани чрез 15 изпита, за да докажат че са овладели ценни умения по стратегическо планиране, управление на проекти, бизнес планиране и ИКТ. Благодарение на силната реклама и управление проектът надмина заложените цели и е национален пример за успех. Общият брой директни бенефициенти по проекта е 1 576, с равнопоставено участие на мъже, жени, малцинства, работещи и безработни, управители и обикновени служители и фермери. Като продължение на проекта, страницата му в интернет www.ruralmanager.ro е все още активна и функционира като ресурсен център за всички заинтересовани страни.

Приложимост: МИГ може да използва дейностите от добрата практика при изграждане на своята интерактивна информационна платформа.

Контакти: <http://www.ruralmanager.ro>

□ Австрия:

Млади хора с проект за собствено пространство. Проектът се характеризира с подхода „отдолу нагоре“, тъй като главните организатори, както и институциите, отговорни за изпълнението на конкретното възраждане и благоустрояване на площадките, бяха общините, които са и главните акционери на МИГ Eferding.

Местните млади хора бяха поощрени да разработят планове за своите приятели и връстници, а като най-голяма награда за активното си участие те можаха да видят как идеите им се превръщат в реалност. Тийнейджърите научиха от този положителен опит, че участието има смисъл и че то, освен това, може дори да промени местната околна среда.

Проектът прилага подхода на засилено сътрудничество. В началния етап на проекта

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНП "МИГ Лекотен - Стражица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегии за БОМР".

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

бе изградено широко партньорство с училищата и младежките сдружения в региона. Това беше главният форум, за да се стигане до целевата група, да се обясни целта и методът на подхода и да се насърчат тийнейджърите да участват. На последния етап (т.е. когато се стигна до конкретно строителство и работа) местните и регионалните строителни фирми бяха много отзивчиви, като спонсорираха и подновиха площадките и игрищата.

Проектът има два подчертано иновационни елемента. Първо, насоченият към тийнейджърите подход на широко участие беше безпрецедентен за този регион и той всъщност рядко се използва в общините от селските райони. По-рано този метод беше прилаган само в градските общини и неговото пренасяне в по-малките общини на селските райони представляваше нов подход. Второ, той прокара мост между две групи, които често са изправени пред сериозни трудности да започнат организиран диалог: тези на тийнейджърите и на местните политици. На тийнейджърите често се лепва етикетът „трудно достъпни“ или дори напълно незаинтересовани. Така целият процес беше важен опит и за местните лица, отговорни за вземането на решения.

Резултатите от проекта включват:

- Млади хора във всяка от десетте общини се споразумяха с планиращите относно подходящо място за събирания, като направиха оценка на своите „избрани места“ с помощта на ландшафтните дизайнери. Оценката бе направена въз основа на критерии като атмосфера на мястото, възможност за използване, положителни (приятни) и неприятни черти, идеи, които могат да подобрят използването на пространството и пр. Тези идеи бяха обсъдени допълнително на редица (двудневни) семинари по планирането.

Помощта от ЛИДЕР+ направи възможно реализирането на една широка инициатива с високо професионална подкрепа. Този вид подход на база широко участие трябва да се разглежда като експеримент. Такава инициатива може да се предприеме само в атмосфера на взаимно доверие между основните дейци, които участват в нея.

Приложимост: Добрата практика е приложима за младежка организация, имаща намерение да разработва проект към Стратегията на МИГ. Практиката е особено иновативна и отделни елементи могат да се ползват от МИГ като методи за преодоляване на нива на трудна комуникация.

Контакти: E-mail: regef@eferding.ooe.gv.at, Уебсайт : www.regef.at

□ Франция:

Конкурс за създаване на бизнес. Подходът на база региони е успешно възприет, тъй като проектът е насочен към основните теми и проблеми в един рядко населен регион със застаряващо население, като същевременно се опитва да задържи младите хора в региона. Тъй като проектът насърчава създаването на предприятия чрез включване на младите хора, той предложи идеално решение за справяне с тези проблеми.

Проектът беше иновационен в много отношения. Цялата идея за конкурса генерира нови идеи за създаване на възможности за бизнес в региона, тя добави образователно измерение чрез повишаване на осведомеността и обучение на младите хора по методите за създаване на икономически проекти.

Конкурсът бе насочен към две групи: млади хора на възраст до 36 години (които бяха поканени да изпълняват проекти в регионалния парк) и ученици (които бяха поканени да разработват идеи за създаване на бизнес). На първата група млади хора бе поставена задачата да работят по проект за създаване и доразвиване на предприятия на територията на

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНД "МИГ Ласковец - Стражица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегии за БОМР".

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

регионалния парк, докато по-младите ученици проведоха ежеседмични упражнения за разработване на техните бизнес идеи чрез определяне на бизнес дейностите и извършване на проучвания за изпълнимост.

След това проектите на младите хора и учениците бяха представени на комисия за подбор. Критериите за подбор включваха съответствие между профила на кандидатите и проекта, оригиналност и иновационни идеи, принос към местната динамика и внимание към околната среда. Различни награди бяха раздадени и в двете категории.

Проектът, който спечели общия конкурс, беше една добре разработена, оригинална и особено добре обмислена заявка, имаща за цел създаването на фирма за дизайн и изработване на мебели от рециклиран картон. В този проект бяха взети под внимание всички елементи, необходими за един добър проект, а именно проучване на съпротивлението на материалите, техническа изпълнимост и пр. Ето защо на проекта бе присъдена първа награда.

Приложимост: МИГ е предвидил сходен конкурс за добре разработена, оригинална и добре обмислена идея за проект. ОТ тази добра практика МИГ може да заимства елементи при провеждането на дейността.

Контакти: E-mail: jb.masse@parc-naturel-brenne.fr, Вебсайт: www.parc-naturel-renne.fr

□ Нидерландия:

Местно планиране в Drenthe. Проектът демонстрира иновация, тъй като прилага нов подход на управление към идеи от местните общности за общинско и окръжно планиране. Селското планиране е само по себе си иновационно, защото дава израз на местни чувства и стремежи; то създава връзки, така че генерираната информация се подава направо в процеса на местно планиране.

Проектът допринася за устойчивото развитие на селата, като гарантира, че стратегическото планиране на местните власти е съобразено с проблемите на местното население. Методът създава също по-голяма ангажираност на местните хора и по-големи инвестиции на доброволен труд за подобряване и подпомагане на селото. Други важни ползи от дългосрочната устойчивост на района включват нарастването на общностния капацитет и продължаването на диалога по „общите проблеми“.

С помощта на редица методи за участие хората бяха поканени да изразят идентичността на своето село, като се започне със съществуващите предимства и недостатъци. На регионално равнище бе извършен експертен анализ на характеристиките на ландшафта за общинските и областните политики, отнасящи се до региона. След завършване на тези две задачи се състояха съвместни семинари по дизайн, на които селяните, подпомогнати от административни служители и експерти, съставиха своята програма за селско действие. Имаше голям брой амбициозни идеи за проект, като създаването на гребен маршрут/плувен басейн на едно възстановено и канализирано речно корито, пътна регулировка, обзавеждане на гимнастически салон в селското кметство, и по-добро приобщаване на децата/училищата в живота на местната общност. Повечето от тези идеи станаха проекти на МИГ.

Тези идеи бяха представени на селото с отпечатването на един атрактивен документ от четири страници. За изпълнението на конкретни задачи бяха поканени доброволци. Отзоваха се шейсет доброволци, като всички те работиха в екипи по различни избрани задачи. Селското сдружение запази своя контрол, за да гарантира, че ще се решат

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНЦ "МИГ Лисковел - Стражица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегия за BOMP".

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

практическите въпроси.

МИГ даде своята подкрепа на плана и внесе някои уточнения, като го направи по-конкретен в процеса на изпълнението. Ясно се прояви „пилотният“ характер на ЛИДЕР, тъй като има признаци, че процесът може да бъде одобрен от областта като част от нейното пространствено планиране.

Проектът имаше успех в насърчаване на чувството за отговорност на хората за заобикалящата ги среда и в засилване на интереса и осведомеността за историята на селото. Има също по-силно чувство за идентичност и социално сближаване, тъй като местните хора са мотивирани.

Използването на този модел доведе до високи равнища на участие (80 % върнаха въпросника попълнен), а голямото увеличение на броя на доброволците насърчи социалните контакти.

Приложимост: МИГ е предвидил мярка за опазване на селското наследство. Тази добра практика може да се ползва в комуникацията със заинтересованите страни от селата при кандидатстването им с проекти. Добре е МИГ да приложи селско планиране с местните хора, защото така ще даде шанс за опознаване на местни чувства и стремежи; за създаване на връзки, така че генерираната информация да се използва при планиране на проектите.

Контакти: Уебсайт: www.leader.drenthe.nl/oostdrenthe/index.htm

□ Германия:

Открит радио канал: работа на медиите на село. Проектът явно прилага подхода, основан на района, тъй като радиопрограмите представят ежедневни събития и историята на малки села в региона на МИГ. Той илюстрира някои от културологичните разлики между местните жители и допринесе за засилване на регионалната идентичност и популяризиране на местни и регионални обществено-културни въпроси.

Партньорският подход ясно се вижда в проекта. МИГ и медийната лаборатория работят в тясно сътрудничество по всички аспекти на проекта. Ефективното сътрудничество спомогна за създаване на успешни контакти с потенциално заинтересувани институции в селата от района на МИГ.

Цялата идея на проекта е новаторска. Тя се базира на конкретен регионален закон, за да засили познаването, опита и историята на обществено-културни въпроси чрез радиопрограми, което представлява един изцяло нов подход.

Интегрираният подход бе един от най-важните аспекти на проекта. Той значително допринесе за популяризирането на местната и регионална култура, история и развитие. Поспециално радиопрограмите бяха ефективен инструмент за популяризиране както на програмата „ЛИДЕР+“, така и на дейността на МИГ.

МИГ също събра голяма база данни за различни местни институции и асоциации в региона, за да създаде целеви групи, които биха искали да допринесат в създаването на радиопрограмата.

След следващите радиопредавания на медийната лаборатория информацията за проекта се разпространи във всички региони и представители на организациите, с които вече бе осъществен контакт, станаха истински „мултипликатори“. С помощта и инициативата на директора на медийната лаборатория бяха създадени регионални програми.

По време на месечните радиопредавания различни организации и лица от региона

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СИЦ "МИГ Лясковец - Стражица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегии за BOMP".

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

бяха поканени да представят своите села чрез различни сценарии. Например те можеха да обсъдят местните езици, специфичния начин на живот, обичаи и др.

Медийната лаборатория пътува из целия регион, оборудвана с микрофон и магнетофон, и посети различни институции, производители на храни, художествени и занаятчийски работилници, местни училища и др. В общи линии, повечето програми следваха една и съща структура. Различните истории обаче бяха разказани по различни начини! По-възрастните жители също бяха интервюирани, за да се представи част от историята на селата - като дрехите, с които са се обличали, старите занаяти и всекидневния живот в селата.

Радиопрограмата имаше голям успех, а съдържанието и бе стимулиращо, богато и разнообразно, с което предизвика значителен интерес в региона.

Проектът също успешно доведе до развитието на мрежи и до чувство за принадлежност сред различните общностни групи. Жителите опознаха региона си от една нова гледна точка и се задълбочи привързаността към региона, което бе особено важно за по-младите представители на общността.

Приложимост: МИГ може да направи свое радиопредаване, вкл. електронно –като част от интернет-платформата за заинтересовани страни. Онлайн-излъчването на МИГ освен иновация, ще бъде и жива връзка с местната общност.

Контакти: r.riemenschneider@Minden-Luebbecke.de,
www.blr.minden-luebbecke.de

Интернетстраница:

□ Англия:

Жени предприемачи. Проектът бе твърде новаторски, тъй като доведе пряко до нови пазарни възможности. Той успешно обедини жени предприемачи и ги насърчи да споделят опит и бизнес съвети. Развитието на деловите връзки между участничките създаде нови възможности и куп новаторски аспекти към проекта.

Подходът „отдолу нагоре“ бе силна страна на проекта, като участничките бяха ангажирани в съставянето на учебна програма, базирана на техните индивидуални нужди.

Работата в мрежа и възможностите за сътрудничество бяха съществена част от проекта и донесоха полза на всеки. Тъй като участничките споделяха проблеми, опасности, добри практики и съвети, това увеличи увереността на отделните лица.

Първата цел на проекта бе да се подобрят местните предприятия, управлявани от жени, и с това да се подкрепи тяхната устойчивост. Съставени бяха и допълнителни планове за подобни последващи програми.

Участничките получиха огромен заряд от мотивация и увереност за техните собствени предприятия чрез срещи с други участнички, споделяне на най-добри практики и обсъждане на проблеми в хода на проекта.

Участничките успяха да установят възможностите за бизнес развитие независимо дали това се дължеше на полученото обучение, настойчивостта или придобиването на знания за другите групи, които могат да се възползват от техния бизнес. Програмата позволи на пет участнички да разработят собствен уебсайт, който е ключово средство за всеки бизнес и за нови възможности.

Проектът насърчи работата в мрежа, което бе изключително благоприятно за всеки, включен в него. Споделянето на проблеми и получаването на съвети от другите участнички и

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНЦ "МИГ Ласковец - Стражица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегии за БСМР".

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

преподаватели помогна за бързото разрешаване на всякакви бизнес проблеми.

Всяка участничка получи ценен опит и съвети от своя „по-сестрима“ от остров Уайт. Това даде на отделните лица отлични възможности взаимно да се запознаят с партньорските предприятия и да възприемат нови идеи и възможности за своя собствен бизнес.

Проектът подчерта важността на новаторството, сътрудничеството и работата в мрежа, които са главните особености на ЛИДЕР+. Той ангажира малки частни предприятия и тези от сферата на социалната икономика (които използват своята печалба за постигане на социални или екологични цели) в съвместна работа с местните МИГ и бизнес центъра, за да се подобри инфраструктурата за бизнеса в областта.

Приложимост: полезна практика за бъдещата работа в мрежа на МИГ, която да ангажира заинтересовани страни от всички населени места на територията.

Контакти: E-mail: andrew.rdp@ballymena.gov.uk, <http://www.northeastrdp.com>

□ Италия:

Етикет на територията. В италианския регион Campania самата МИГ AltoCasertano предложи и реализира проекта „Етикет на територията“ с оглед създаването на качествена териториална мрежа, състояща се от предприятия, организации, работещи на същата територия местни органи, всички с една и съща цел - подобряване на положението в територията.

В това отношение въвеждането на „етикет на територията“ обхваща всички заинтересовани страни в една колективна териториална система, стремяща се към създаването на добавена стойност, и представлява активно създаване модел на местно развитие. Освен това то е част от процеса на продължаващо развитие, съобразено със социалните и търговските потребности на територията. Етикетът е средство за развитие на цялата територия. Това се постига чрез посочване и насърчаване на местни фактори, доставящи висококачествени продукти и услуги и ориентирани към използването на традиционни и екологосъобразни технологии.

Тези фактори са публични и частни предприятия, споделящи едни и същи цели с МИГ, като подобряване качеството на живот, чрез постигане на висококачествени стандарти, и се обвързват с участие в един непрестанен процес на усъвършенстване.

Предприятията може да включват публични административни органи, ресторанти, социални служби, занаятчийски работилници, хранителни складове и т.н. Етикетът позволява на региона да укрепи и развива тези дейности и условия, които повишават сегашната конкурентоспособност чрез устойчиво развитие и свързаните с нея традиции.

Цялата система за етикет на територията е изградена поетапно. Това е станало чрез:

- разработване на законова рамка;
- приемане на харта за качество;
- предоставяне на информация и помощ на предприятията, готови да се присъединят към хартата и да станат членове на системата за етикет на територията;
- проверка на приемливостта на заявките, подадени от предприятията;
- подготовка и управление на разработването на системата за етикетиране като цяло, по-специално по отношение на процеса на постоянен контрол и проверки, и финансовото управление и комуникационната стратегия на системата.

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНЦ "МИГ Лясковец - Стражица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегия за ВОРМ".

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

Основните изисквания на Хартата за качество на услугите в AltoCasertano, които предприятията трябва да изпълняват, за да получат „етикет на територията“, са:

- добавяне на стойност към местните ресурси;
- спазване на гаранциите за екология, сигурност и безопасност;
- подобряване на качеството на живот;
- устойчиво използване на местните ресурси и качество на продуктите и услугите.

Получаването на етикет предполага редица проверки, извършвани от самата МИГ, по множество показатели. Те включват използването на местни продукти, технологии със слабо въздействие върху околната среда, икономия на енергия, обучение на служителите, комуникация и насърчаване и т.н.

Приложимост: на МИГ предстои разработването на местен бранд/марка за територията съвместно с всички заинтересовани страни. Практиката може да се приложи от МИГ в основните ѝ дейности, свързани със създаването на концепция за бранд на територията и привличане на заинтересованите страни да работят съвместно и по сектори за този бранд.

Контакти: <http://www.altocasertano.it>

□ Ирландия:

Развитие на села като междуселски центрове. Ролята на МИГ бе съществена за формиране на широко-обхватно партньорство, включително Ирландската организация за обществено обучение, департамента за спорт и отдых, департамента за въпроси на общността и селото, както и местни хора. Участието на различни организации позволи на всяка да работи със силните си страни и да ръководи проект, който е достъпен за всички членове на общността. Освен това той е иновационен, тъй като самите местни хора бяха обучени да бъдат реализатори на проекта. От предишните си дейности МИГ разбра, че ако местните участници не са обучени да формират групи за структурно развитие, резултатите от дейностите ще са случайни, тъй като не са фокусирани върху цели. И накрая, изграденият капацитет в селата създава възможност за устойчиво развитие за в бъдеще.

МИГ назначи независим посредник/инструктор за програмата, който посети селата. Участниците в обучението бяха набрани като доброволци при публични събрания.

Бяха планирани и проведени шест различни модула, всеки от които включваше шест сесии, по приблизително два часа всяка. Модулите включваха сформирание на група, анализ за SWOT (сила, слабост, възможности и опасности), планиране, подбор на проект, финансиране, мобилизиране на капитал и управление на проект. Резултатът от проекта бе, че няколко села сформираха успешни групи за развитие със свои собствени планове за действие. Те имаха възможност да работят не само с ЛИДЕР+, но и с местни власти и други държавни агенции за финансиране на проекти. Например, една от най-успешните групи бе сформирана в село Капокуин (Caproquin) и разработи план за действие със социална, икономическа и туристическа инфраструктура, включително център за детски грижи, местно работно пространство и многофункционален граждански център.

Философията на ЛИДЕР+ за подкрепа на изграждането на капацитет, който би позволил на хората да си помогнат сами, бе началният тласък и движещата сила зад този проект. Дългосрочната добавена стойност е в това, че проектът показва как добре организираната доброволна дейност, поддържана от външни организации, може да постигне

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Предлагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНЦ "МИГ Лясковец - Стражица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текстулни разходи и популяризиране на стратегии за ВСМР".

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

особено положителни резултати.

Приложимост: практиката е приложима от МИГ като включване на идея за проект от страна на НПО-сектора, проект на широка партньорска основа и поддържане на активна местна общност, както и за изграждане на капацитет.

Контакти: Ел. поща: info@wlp.ie, Интернет страница: <http://www.wlp.ie/>

□ Шотландия:

Съставен от островните групи Orkney и Shetland, регионът Northern Isles е много отдалечена, периферна територия с общо население от само 45 000 души, пръснати на 30 малки острова. Намира се в най-северната част на Шотландия и е по-близо до Осло, отколкото до Единбург! Един от проектите, избрани в помощ на местната стратегия, която си поставя за цел да прекъсне изолацията и да изгради жизнеспособна икономика чрез използването на нови технологии и ноу-хау, илюстрира добре пътя, следван от МИГ, за гарантиране на дългосрочна финансова жизнеспособност.

Партньорството по ЛИДЕР+ North Isles изисква проектите да имат своя „стратегия за излизане“ след завършване на финансирането от ЛИДЕР. Ако проектът има потенциал за икономическа жизнеспособност, МИГ ще използва широката и мрежа от контакти и умения, за да помогне на проекта при разработването на неговия бизнес план.

В избрания пример бе постигнато споразумение за допълнително финансиране за още три години при постепенно намаляване на годишните субсидии, така че проектът трябва да стане печеливш, за да оцелее.

През 2003 г. един общински уеб портал, www.orkneycommunities.co.uk, получи първоначално финансиране от МИГ. Това финансиране бе отпуснато, при условие че ще бъде разработен подробен бизнес план за дългосрочна устойчивост през втората година въз основа на практическите резултати, получени през първите 18 месеца работа. През 2005 г. проектът, както бе договорено, разработи бизнес план, посочващ бъдещите източници на доходи и осигуряващ постепенно оттегляне от финансирането от страна на публичния сектор. МИГ прецени, че бизнес планът има добър потенциал и насърчи групата да продължи усилията си.

Днес проектът постига устойчивост, като събира суми от членуващите групи за покриване на разходите за поддържането на техните уебсайтове, продава рекламното пространство от портала и взема суми от публични агенции за поместване на изискваните по закон публични консултации и обзори.

Проектът има идеи за бъдещо развитие, като особен интерес представлява това, че участващите групи доброволци трябва да се опитат да генерират приходи, за да може проектът да продължи: понастоящем те обмислят как да използват натрупаните при работата по проекта умения, за да предложат подобни услуги на местните малки предприятия.

Приложимост: добра иновативна практика, която МИГ може да използва при разработването на своята информационна платформа като включи сходни модули като полезна и споделена информация. Тази идея може да спомогне на МИГ да илюстрира добре пътя, който следва при прилагане на Стратегията за гарантиране на дългосрочна и финансова жизнеспособност.

Контакти: www.orkneycommunities.co.uk

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНЦ "МИГ Ласковец - Стражица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегии за БСМР".

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

□ България:

Насърчаване на гражданското участие на млади роми. Проект „Насърчаване на гражданското участие на млади роми“ е свързан с идентифициране на причините за ниското равнище на гражданско участие на ромската общност, с определяне на необходимите знания и умения, които ще помогнат за преодоляването им и ще помогнат за насърчаване на гражданското участие чрез обучение на ромски младежи, лидери на общественото мнение. Целта е младежите да пренесат придобитите знания и умения към останалите членове на общността и да съдействат за позитивни промени в нея. Участниците в обученията ще разработят нефинансови проекти, свързани с важен проблем на общността, които ще бъдат представени публично пред общността, с цел въвличане на максимален брой хора от ромската общност. По време на обучението си младежите от различните региони на страната ще създадат мрежа, в която ще обменят опит и експертиза при решаване на проблемите за насърчаване на активно гражданско участие с активното участие на ментори, завършили програмите на Българско училище за политика. Проектът ще създаде условия младите хора от ромски произход, публично да поставят проблемите си и да търсят решения, както и за изработване и застъпничество за публични политики.

Проектът целеше да се създадат условия за уязвими групи, вкл. роми, да поставят публично свои проблеми и да предприемат действия за тяхното разрешаване, както и да се осигури участие им в процесите на вземане на решение и формулиране на политики.

Целта на проекта беше постигната чрез идентифициране и детайлно проучване на причините за ниското гражданско участие на ромската общност в процеса на изработване на публични политики. На база на това проучване беше създадена обучителна програма, директно насочена към подпомагане на уязвимите групи да представят публично своите проблеми, да се ангажират в представянето им, както и да се запознаят с различни инструменти за гражданско участие. Беше подбрана група от 18 млади ромски лидери, които бяха включени в обучителната програма. Последва менторска програма и създаване на нефинансови проекти от завършилите. Тези проекти позволиха на младите ромски лидери да упражнят на практика наученото и да създадат проекти за решаване на важни местни проблеми. Те бяха представени публично пред общността и пред заинтересованите страни и по този начин ангажираха повече хора в реализацията им.

Беше изградена активна мрежа на млади ромски лидери от различни региони на страната, която започна още в рамките на Програмата за активно гражданско включване и развитие на лидерски умения за млади роми.

□ България:

А). Практика за повишаване финансовата устойчивост и изграждане на капацитет на НПО, чрез създаване на механизъм за реализация на инициативи на местно ниво в партньорство с местната власт.

Настоящият проект е насочен към изграждане на капацитет на сдруженията в Община Лясковец. Състоянието на Сдруженията в Общината налага извода, че са нужни конкретни действия за подобряване на капацитета на сдруженията и гражданските организации, както адекватен диалог между сдруженията, организациите, доброволците и общинска администрация с оглед реализиране на граждански инициативи от различен характер. Предвижда се включване на 10 - НПО в обучения за изграждане на нужния капацитет и знания за финансова устойчивост. Предвидено е и осъществяване на 3 конкурсно избрани

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНЦ "МНГ Лясковец - Стражица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегия за BOMIP".

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

граждански инициативи за практическо приложение на създадения механизъм за реализация на инициативи на местно ниво в партньорство с местната власт. Проектът дава възможност на група от НПО, доброволци и представители на общинска администрация да променят ситуацията в полза на развитието на умения за съвместно решаване на възникнали проблеми. Проектът се реализира в партньорство с Община Лясковец.

Успешно партньорство между НПО и местните власти се постига чрез създаване на добра среда за дискусии и комуникация по време на лекциите в теоретичната част на проекта.

Бенефициентите бяха включени и мотивирани да участват в проекта, чрез предоставената възможност за претворяване на една идея в реален проект, който да бъде финансиран за изпълнение.

Проектът постави началото и на активен диалог между местните власти и НПО. Освен това изпълнените микропроекти бяха от полза не само за участниците в обучението, но и за останалите жители на община Лясковец.

Б). Практика за изграждане на капацитет на НПО от малки населени места за финансова и организационна устойчивост.

Основната цел на проекта е да удовлетвори нуждата на неправителствените организации в малките населени места от подкрепа за повишаване на капацитета, въвеждане и прилагане на етични кодекси и стандарти за прозрачност, създаване и прилагане на стратегии за устойчиво развитие, ефективни механизми за привличане на средства и дейности за стратегическо и организационно развитие, умения за самооценка. Работата в тази посока ще увеличи ролята на гражданското общество в населените места, на чиято територии работят организациите, ще насърчи развитието на благоприятна среда за неправителствения сектор. Специфичните цели включват повишена прозрачност в дейността на НПО от малките населени места, подобрена финансова и организационна устойчивост. Оценката и въздействието за подобряване на ефективността им, и повишаване капацитета и влиянието им на местно ниво, ще покажат търсената промяна в средата.

Проектът се изпълнява в партньорство с НЧ „Светлина – Царевец 1928” и НЧ „Светлина – 1927”, с което партньорство се цели постигането на основната цел, надграждането на капацитета на трите организации, изготвянето на програмни документи и политики за развитието и устойчивостта им. Така ще бъдат подобрени и уменията за ефективно прилагане на принципа на партньорството като основен елемент на добро управление и необходимо условие за постигане на „ефект на развитие”.

С проектните дейности е постигната желаната промяна за повишен капацитет на бенефициента и неговите партньори като организации от малки населени места, и създадена благоприятна среда за работа на местно ниво. За целта са използвани методи като анкетиране, работа с фокус групи, обучение и консултиране. Повишена е информираността на екипите на трите организации по темите на стратегическо планиране, устойчиво финансово развитие, комуникацията с медии, администрацията и дарители; натрупани са знания за добро управление на организациите. Част от постигнатия ефект е ангажираност на заинтересованите страни в действия за подкрепа дейността на трите организации при решаване на общностни проблеми, и по този начин – повишаване и на доверието спрямо неправителствения сектор и каузите му. След проведените обучения, нови доброволци са проявили интерес за включване в работата на бенефициента, както и на неговите партньори.

www.eufunds.bg

Настоящият аудиторен доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНЦ "МНГ Лясковец - Стражица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегия за BOMP".

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

Повишена е и финансовата грамотност и уменията за подготовка на проектни предложения, като в края на проекта бенефициента е кандидатствал в действаща оперативна програма.

В). Практика за активно гражданство: устойчивост на граждански форуми за разработването на политики за развитие, функциониращи на равнище общности (общини или по-малки райони).

Гражданското участие в развитието на ниво общност не е устойчиво, което забавя развитието и способства корупцията. Целта на проекта е подпомагане на устойчивостта на това участие. Проектът цели да постигне:

- оценка на опита;
- идентифициране на потребности, практики и дефицити;
- създаването на Управителен съвет за оценка и обратна връзка;
- разработване на обучителна програма: правна рамка;
- интернет и социални мрежи, анализ, планиране, мобилизиране;
- посредничество, застъпничество и лобиране;
- решаване на казуси и изработване на политики;
- акредитиране на програмата към Нов български университет;
- разработване на препоръки;
- формиране на чувство на принадлежност и съавторство на целевите групи, за да се осигури устойчивост на резултатите.

По-важните очаквани продукти от изпълнението на проекта са:

- доклад за натрупания опит, потребности, практики, дефицити;
- проведени обучения с граждани по програма, която ще бъде акредитирана от НБУ;
- препоръки за устойчивост;
- интернет страница с форум.

Целеви групи: местни общности и граждански групи, изразители на общностни интереси. Акцентът е към младежи (50% от обучаемите), в това число роми.

Идеята за проекта беше провокирана от липсата на устойчивост при планиране и изпълнение на политиките за гражданско участие. Това рефлектира и върху отсъствието на воля и практики сред публичните структури по места за партньорство с гражданското общество. Неоспорима е потребността от образование и обучение в активно гражданство и обособяване на медиатори в общуването между заинтересовани общности. Така, с реализацията на проекта беше изградено структурирано, стратегическо партньорство, стимулирано от усвоените знания, умения и инструменти за гражданско въздействие при нарушаване на демократичните ценности, включително на правата на човека. Създаде се неформална мрежа от представителите на местната, централната власт и гражданското общество, на ниво Софийска област.

□ Испания:

Местна агенция за развитие „Хетафе“. Преди община Хетафе е била земеделска площ, а днес е модерен, динамичен град със силен търговски сектор доминиран от селското стопанство.

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНЦ "МНГ Ласковец - Стражица" за МЗХ, Заповед № РД 09-35 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегии за ВСМП".

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

„Хетафеинициативас“ (GISA) е местната агенция за развитие създадена от общинския съвет на Хетафе. Тя цели да подобри стандарта на живот на жителите стимулирайки местното икономическо развитие, включително чрез насърчаване на инвестиции и заетост. Координирайки публичните и частните инициатива, GISA осъществява интегриран подход за развитие.

Дейностите на GISA включват:

- услуги подпомагащи бизнеса;
- услуги за подпомагане на нови предприемачи;
- институционално сътрудничество;
- мрежи и проекти;
- развитие на офиси, търговски и индустриални сгради;
- разнообразни проекти и инициативи.

Иновационна стратегия на Хетафе. Покрива няколко области:

- Администрация: иновации свързани с публичната администрация (е-администрация)
- Икономика;
- Инфраструктура: развитие на технологични паркове оборудване с помещения и услуги подходящи за бързо разрастващите се технологични компании.
- Услуги: подкрепа на съществуващи бизнеси в извършването на иновации, като средства за подобряване на конкурентоспособността. Също така подкрепа за иновативни стартиращи компании.
- Граждани: изпълнение на проекти за повишаване на осведомеността и използване на нови информационни и комуникационни технологии.

62

9. ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ.

Днес селските райони на Европа са изправени пред свят, който е много различен от този на ранните пионери на ЛИДЕР и се налага да бъдат посрещнати многобройни предизвикателства, идващи от различни посоки, като конкурентни глобални пазари, промени на климата или изместване на ценностите на обществото.

Въпреки това, вдъхновение да се посрещнат тези предизвикателства може лесно да се почерпи от опита на ЛИДЕР. Всички работещи за развитието на селските райони, и по-специално в ЛИДЕР, са длъжни да използват и развиват тези знания и опит, запазвайки същевременно своя ентусиазъм в усилията си. По този начин ще се гарантира многообразието на селските райони в Европа.

Ефективното изпълнение на стратегията на МИГ представлява винаги баланс между дефинираните и добре обосновани проект и шурите, изненадващи идеи, които просто изскат. Последните са свързани обикновено с по-големи рискове, но понякога резултатите може да се окажат подчертано иновационни.

Цялата концепция за иновация се състои в това, че добрите идеи не могат да бъдат обхванати предварително в стратегическия документ на МИГ.

Привличането на заинтересованите страни в прилагането на Стратегията на МИГ е един от основните стълбове на подхода BOMP и МИГ не бива да забравя, че главната им отговорност е да стимулират развитието на територията, а не просто да я администрат.

Но да насърчават развитието на територията и включването на заинтересованите

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегия за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНЦ "МИГ Лясковец - Стражица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегия за BOMP".

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

страни и местната общност си остава постоянно предизвикателство пред МИГ.

Един от важните проблеми е комуникацията. Редовното разпространение на информация за всички аспекти на живота на МИГ и избраните от нея проекти е много важно за местните хора, за да може да се отъждествят с подхода BOMP и да участват.

Максималното използване на местните медии е от голямо значение, защото така на заинтересованите страни се дава възможност сами да идентифицират територията и да се почувстват част от нея. Това включва също стратегията и дейностите, разработени от МИГ и другите местни участници.

Друго възможно решение е МИГ да създаде работни/дискусионни групи за улесняване на участието на заинтересованите страни. Тези работни/дискусионни групи може да се организират по икономически сектори и теми или по териториално разпределение, или смесено по двата признака.

Главното предимство на такива работни групи се състои в установяване на връзки със заинтересованите страни и скъсяване на дистанцията между тях и МИГ.

Работните/дискусионни групи в селските зони с ниска гъстотата на населението може да намалят физическите разстояния, макар че работните групи, които намаляват виртуалните разстояния, улесняват по-конкретното възприемане на стратегията от съответното местно население.

Във всеки случай най-трудното предизвикателство е да се поддържат динамични работни групи и да се поддържа постоянно оживление, за да се постигне добро местно равнище на участие.

ЛИДЕР е предоставил многобройни ценни примери на организационни техники за развитие на селските райони, които са приспособени към местните условия, особено към потребностите и възможностите на местното население и местните заинтересовани страни.

Освен свързаните с организацията и комуникацията трудности, с които МИГ може да се сблъска при приобщаването на местната общност и заинтересованите страни, има също загриженост за наличието и дори увеличаването на дистанцията между самите МИГ и заинтересованите страни по отношение на капацитета за управление на проекта. Изработването и прилагането на стратегии и проекти за развитие изисква известно професионално ноу-хау, което МИГ може да придобият с течение на времето, но невинаги е такъв случаят с местните участници в тях.

Няма съмнение, че ЛИДЕР е създал европейско ноу-хау за местното развитие. Ето защо предизвикателство за подхода BOMP, днес е да изгради мост между собственотоси „ноу-хау за местното развитие“ и това, което заинтересованите страни смятат за правилно.

Накратко казано, местните инициативни групи и техните партньорства трябва да помогнат на местните хора да придобият умения и увереност в способностите си за самоуправление и саморазвитие.

Това е необходимо не само за местните хора и групи при разработването на успешни проекти на тяхно равнище, но и за да може те и МИГ да се сближат.

□ Често срещани проблеми:

Въпрос на неразбиране: Често има известно неразбиране, поне в две отношения.

Първо, много партньори и служители на местните инициативни групи подчертават многомерния характер на местното развитие.

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегия за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНЦ "МИГ Лясковец - Стравинца" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегия за BOMP".

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

Това трябва да се разбира цялостно, като се включват не само икономическите, но също така социалните, културните и екологичните аспекти. Въз основа на това приемане обаче някои от партньорите на местните инициативни групи са на мнение, че икономическата жизнеспособност не е приоритет и не трябва да се смята за главна цел.

МИГ постоянно трябва да разяснява, че това не е логично, тъй като инициативата ЛИДЕР не е призвана да стане система за перманентни субсидии, затова средносрочната и дълго-срочната жизнеспособност на проектите трябва да бъде потвърдена и гарантирана.

Освен това за да стане устойчив, всеки процес на местно развитие трябва да разчита на икономически устойчиви дейности и на собствените си, вътрешни ресурси.

Въпрос на умора от постоянно насърчаване на заинтересованите страни:

Насърчаването на основано на вътрешни ресурси развитие на една територия предполага ангажимент за гарантиране на съответен капацитет за съфинансиране и за предприемане на всички необходими икономически, социални, екологични или културни инициативи.

Освен това икономическата ефективност е едно от трите главни измерения на жизнеспособността, наред със социалната справедливост и опазването на околната среда. Поради всички тези основания икономическата жизнеспособност следва да се разглежда от партньорите на по подхода ВОЧР като основна цел.

МИГ следва да проявява постоянност и упоритост в насърчаването на заинтересованите страни за постигане на ефективност.

Въпрос за икономическата жизнеспособност:

Често заинтересованите страни имат погрешно разбиране на икономическа жизнеспособност, и за какво се отнася тя.

Дали става въпрос за икономическата жизнеспособност на нови дейности, генерирани в резултат на подпомогнатите от подхода BOMP действия, или за икономическата жизнеспособностна последиците от самите действия?

И двете са важни и трябва да се вземат предвид. Когато проектът по подхода BOMP се смята за „временен“, тогава става въпрос за незабавната косвена икономическа жизнеспособност на съответната дейност.

Когато пък проектът по подхода BOMP се счита за постоянен, тогава важна е пряката дългосрочна икономическа жизнеспособност (след прекратяване на финансовата помощ).

Въпрос за това какви проекти ще избира МИГ:

Осигуряване на икономическа жизнеспособност на избраните проекти е ключов.

Въпреки трудностите, свързани с осигуряването и оценката на икономическата жизнеспособност на проектите или на подпомогнатите и инициирани от ЛИДЕР дейности, във всички страни има много данни, че ЛИДЕР в действителност е финансирал пряко или косвено икономически устойчиви проекти.

Най-важният проблем обаче, който трябва да реши МИГ, е как да се гарантира пряката или косвена икономическа жизнеспособност на избраните проекти.

Икономическата жизнеспособност е в силна взаимовръзка с други понятия като

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции и мерки за стратегия за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СИЦ "МИГ Лясковец - Стражица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегия за BOMP".

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

стабилност на проекта, финансови, социални и екологични последици, а те зависят много от иновацията и добавената стойност.

Осигуряването на икономическата жизнеспособност на избраните проекти не е лека задача за местните инициативни групи.

Въпрос как МИГ да използва местното партньорство:

На първо място, едно поставено на широка основа партньорство с МИГ е решаващ фактор за определянето и подпомагането на всички проекти, а не само на тези, които се смятат за икономически устойчиви. Собствениците на проекти също имат нужда от известна помощ, за да преминат от своята първоначална идея към окончателното и предложение.

Широката мрежа от контакти и умения, с която разполага МИГ, трябва да помогне на проектите с потенциална икономическа жизнеспособност да разработят свой бизнес план.

В това отношение МИГ действа като универсално подготвен съветник, способен да предостави различни становища и възгледи от страна на широк обхват от партньори, свързани с подхода BOMP.

В тази връзка особено важен се оказва всеки партньорски елемент, част от МИГ, за да може той да разгърне целия си потенциал.

Това означава например, че МИГ ще информира заинтересованите партньори за проекта и ще започне необходимите дейности в мрежа между местните партньори.

Във всички случаи колкото по-широка е организацията на МИГ като партньорство, толкова по-ефективна е тя при предлагането на проекти с достатъчна помощна мрежа, включваща не само финансова помощ, но и общ съвет за гарантиране на икономическата жизнеспособност.

С други думи, МИГ и подхода BOMP трябва да действат и да бъдат възприемани по-скоро като „мозъчен тръст“ отколкото като „паричен тръст“.

Въпросът с осигуряване на човешки ресурси на територията на МИГ:

Повишаване на социалната конкурентоспособност в територията.

Човешките ресурси са важен основен ресурс на всеки процес за местно развитие. В селските райони те са особено ценни по много причини.

Първо, заради обезлюдяването и изселването те често пъти са твърде оскъдни.

Второ, поради малката плътност на населението и географската разпокъсаност или малкия брой подготвени бенефициенти, тези ресурси трудно се мобилизират.

Трето, основните участници, които могат да формират общественото мнение или да предложат много полезна квалификация, обикновено са вече изцяло заети с основните сектори.

В много селски райони частната инициатива, изразяваща се в ангажираност и инвестиции, не е достатъчна, за да се повиши социалната конкурентоспособност: обществената подкрепа е изключително важна.

Един от начините за мобилизиране на обществена подкрепа е изграждането на професионални структури за съгласуване. Тази роля трябва да се поеме, и тя наистина се поема, от МИГ.

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции и рамки на стратегии за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СИЦ "МИГ Лясковци - Стрижаков" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на обия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегии за BOMP".

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

В много случаи МИГ трябва да потърси допълнителна местна подкрепа и да използва подхода BOMP или други местни възможности за изграждане на такива структури за съгласуване, тъй като те имат да изпълняват много специални задачи.

Първо, те трябва да предоставят информация и обучение на местното население, което обикновено става чрез публични срещи и тематични семинари. Тези структури трябва също да гарантират, че местното знание не се губи, след което трябва да го подредят и разпространят чрез правилно насочени учебни и информационни дейности.

Много от тях ще трябва да разработят адекватни инструменти, за да дадат възможност на местните хора да се организират и да си сътрудничат.

Друга ключова функция на тези структури за съгласуване, криеща големи предизвикателства, е различните частни, публични и доброволчески сектори да бъдат включени в мрежа по професионален и устойчив начин. На последно място, тези структури могат да съдействат на процеса на местно развитие, като предоставят на територията необходимата специализирана помощ.

Осигуряване участието на заинтересованите страни:

Културните норми и ценности могат да попречат на заинтересованите страни да участват свободно в срещи по проекта. Често в местната общност има противоречиви изисквания и за даден проект може да се окаже истинско предизвикателство да открие тези заинтересовани страни, които представляват обществените интереси.

Повишени очакванията:

Заинтересованите страни могат да имат нереалистично високи очаквания за ползите от подхода BOMP. Ето защо от самото начало поддръжниците на проекта трябва ясно да заявят какво могат и какво не могат, така че тяхната роля и отговорности да бъдат разбрани правилно.

Вместо това, процесът по ангажиране на заинтересованите страни трябва да даде на поддръжниците на проекта възможност да развият взаимоотношения с тях и с потенциални партньори по проекта, които да им съдействат при изпълнението на корпоративни проекти за социална отговорност.

МИГ може да няма време и да се окаже в перманентен времеви дефицит:

Изграждането на взаимоотношения със заинтересованите страни, които са основани на доверие, е дълъг процес.

Хората с опит в тази сфера са единодушни, че от самото начало връзките със заинтересованите страни трябва да се развиват и надграждат, а след това и да се поддържат. В процеса могат да бъдат идентифицирани и други заинтересовани страни, които също да искат да бъдат ангажирани и приобщени.

Не трябва да се изключва нито една заинтересованата страна, след като тя има желание да бъде приобщена/ангажирана. Някои заинтересовани страни трябва да бъдат запознати със самата идея за ангажираност, както и с всички сложни въпроси, за които са нужни специализирани и технически познания.

Умора от процеса по обществени консултации:

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен доклад е разработен и изпълнен на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегия за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г., Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СИД "МИГ Лясковец - Стражица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегия за BOMP".

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

Има факти, които сочат, че заинтересованите страни могат лесно да се изморят от обществените консултации, особено когато обещаното не се спазва и мненията и опасенията им не се зачитат. Заинтересованите страни често считат, че проектът не допринася за подобряване на живота им. В тези случаи срещите с местната общественост биват използвани като трибуна за оплаквания и жалби поради липсата на развитие по проекта. Това може да се избегне чрез координиране на процеса по ангажиране на заинтересованите страни.

Вместо това процеса на обществени обсъждания/ консултации трябва да се разглежда като възможност за управление на очакванията, за преосмисляне на погрешните схващания, за разпространение на достоверна информация от МИГ и за събиране на мнения от заинтересованите страни, които да послужат за обратна връзка.

Иновативни методи и форми за стимулиране/привличане на заинтересованите страни с които МИГ работи:

□ Дизайнерското мислене като подход:

Дизайнерското мислене е широкоспектърна методология и радикален подход към иновациите, който поставя в центъра си потребителският опит и преживяване. То може да бъде дефинирано като комбинация от емпатия към човека и контекста на проблема, креативен творчески подход при търсенето на идеи и рационалност при анализа, и подбора на решения. Всеки бизнес или професия може да прилага подхода на дизайнерско мислене за постигане на изключителни резултати.

В основата си дизайнерското мислене е ориентирано към мислене за това как с по-малко можем да постигнем повече.

□ Метод за дизайнерско мислене:

Дизайнерското мислене е метод за практическо, креативно решаване на проблеми и намиране на решения. То е базирано на решения или фокусирано върху решения мислене с цел създаване на конструктивен бъдещ резултат.

-**Емпатия:** този първи етап спомага за придобиване на представа за проблема, който трябва да се разреши;

-**Дефиниране:** посредством събраната в първата фаза информация се анализират и синтезират наблюдения и се дефинират основните проблеми, които Вие и Вашият екип вече сте идентифицирали. Проблемът се дефинира като твърдение, фокусирано върху хората.

- **Генериране на идея:** това е моментът за генериране на идеи. След като се идентифицират нуждите на потребителите, членовете на екипа могат да започнат да мислят нетрадиционно, за да идентифицират нови решения на създадената проблематика, като търсят алтернативни начини за разглеждане на проблема.

Нетрадиционното мислене се насърчава, тъй като то спомага за откриването на скрити елементи и потенциално грешни допускания. В тези случаи могат да се използват различни техники, като брейнсторминг, мозъчно писане или т.нар. brainwriting, най-лошата възможна идея и др.

-**Създаване на прототип:** в тази експериментална фаза целта е да се определи най-доброто възможно решение за всеки от проблемите, идентифицирани през първите три

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегия за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНЦ "МИГ Лясковец - Стражица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегия за ВСОМР".

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

стъпки. Решенията се трансформират в прототипи - минимален видим продукт/услуга, за които бързо да бъде взета обратна връзка от евентуалните ползватели. Въз основа на потребителския опит и преживяване прототипът се тества, приема, подобрява, преправя или се отхвърля.

До края на този етап хората с дизайнерско мислене ще имат по-добра представа за ограниченията и проблемите, свързани с резултата, и по-добра перспектива за отношението.

-Тестване: този краен етап се провежда под формата на повтарящ се процес, като генерираните по време на тестовия етап резултати често се използват за промяна в дефинирането на един или повече проблеми и информиране за разбирането на потребителите, условията за използване, начина на мислене, поведение и възприемане от страна на крайните получатели. Дори по време на този етап се правят промени и подобрения, за да се изключат погрешни решения и да се постигне най-правилното разбиране за продукта и потенциалните му ползватели.

□ Платформа за иновации

Платформата за иновации е уникално онлайн пространство и инструмент за извършване на иновационни пробиви, използвайки колективната креативност. Посредством платформата различни екипи си сътрудничат и създават безпроблемно иновации. По този начин платформата подкрепя креативни взаимоотношения вместо сблъсъци и държи участниците напълно и творчески ангажирани. Много важно предимство на тази платформа е, че тя стимулира поемането на ангажимент за изпълнение.

Платформата за иновации всъщност е облачно мобилно приложение, чрез което хората споделят идеи, конкурират се помежду си в самоорганизирани екипи за брейнсторминг под формата на игра, оценяват идеите си заедно по отношение на евентуалното им влияние и възможност за реализиране и превръщат най-добрите от тях в проекти за продукт, процес или организационно развитие. С платформата хората могат да откриват нови контакти, да се вдъхновяват и да получават ресурси за реализацията на избрани идеи за своите проекти в рамките на самоорганизираните екипи. Платформата е лесна за използване, забавна и едновременно с това ефективна платформа.

Платформата за иновации развива и следните умения:

- Умения за креативност и иновации, които стимулират добрата практика;
- критично и аналитично мислене;
- емоционална интелигентност;
- меки умения;
- дизайн;
- въображение;
- умения за разрешаване на проблеми;
- проактивност;
- координация.

Ползите от платформата за иновации са широки:

Ефективността и реалното предимство на платформата се изразява в:

- нейната широка приложимост;
- може да се използва за всеки тип предизвикателство, пред което е изправена една организация или на което търси решение;
- няма ограничения за целевите групи, тъй като може да се използва от големи,

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г., Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНЦ "МНГ Лясковец - Стражица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегии за BOMIP".

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

малки и средни компании, НПО и публичния сектор;

- не отнема време и носи бързи резултати – един брейнсторминг в рамките на предизвикателство трае 30 минути, включително анализ на резултатите;
- оценяването на идеите взема под внимание както влиянието, така и вероятността за реализация (макар че критериите могат да се адаптират от инициатора на предизвикателството за още по-персонализирани резултати);
- платформата насърчава изпълнението на печелившата идея;
- тя обединява хората за споделяне на идеи (дава се шанс на скрити таланти, няма географски ограничения за креативни личности, споделянето на идеи става онлайн чрез платформата, изпълнение на иновативните решения отдолу нагоре също е възможно);
- води до неочаквани и креативни решения;
- платформата е както място за вдъхновение, така и модерен инструмент за иновации;
- избраната за изпълнение идея се превръща в предложение за проект в една проста стъпка;
- използването на платформата е забавно, мотивиращо и ангажиращо;
- интерактивно споделяне на знания.

□ Мотивиращи фактори

Мотивирането на участието в сътрудничество между заинтересованите страни може да се окаже трудна задача. Заинтересованите страни следва да бъдат привлечени ангажирано и информирано.

Едно сътрудничество между тях чрез екипа на МИГ води до по-добро разбиране не само на подхода BOMP, но и на съответния селски район.

Сътрудничеството между заинтересованите страни не е сред приоритетите: то се разглежда по-скоро като възможност и шанс, отколкото като важна и задължителна дейност.

Приоритет се дава по-скоро на местната дейност, тъй като тя е по-очевидна, реална и пряка и води по-бързо до видими резултати.

Необходимо е да докажем, че сътрудничеството носи добавена стойност в самия проект, но също и в програмата за всички проекти. Необходимостта да се постави акцентът върху ползите, резултатите беше най-важното послание тук.

Кои тогава са останалите основни фактори, проявяващи се при разглеждане на мотивацията за сътрудничество между заинтересованите страни и МИГ?

Ако акцентът върху ползите е съществен мотивиращ фактор за сътрудничеството като такова, то когато се стигне до изпълнение на дейността, наличието на проект с ясни цели е също много важно.

Един от основните принципи на ЛИДЕР от самото начало е работата с по-широко обществено участие. Това се дължи на факта, че развитието трябва да се основава на хората и може да бъде извършено единствено от самите тях. Всяка програма, която има за цел да съдейства за промяна, трябва да се гради върху уменията и готовността на заинтересованите.

Именно визиите, капацитетите и готовността на местното население, индивидуално и колективно, могат да доведат до развитие и промени.

В подхода BOMP се съчетават страстната всеотдайност на гражданите, предприемачеството и способността за действие на частния сектор, от една страна, и

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНЦ "МИГ Лясковец - Стражица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегии за BOMP".

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

отговорността и организационната сила на публичния сектор, от друга.

□ **Планиране на работа със заинтересовани страни:**

МИГ може да ползва следните два подхода при планиране на работата със заинтересованите страни :

○ **Формален:**

При формалния подход участието и взаимодействието на МИГ със заинтересованите страни се основава на законова регламентация – законът регламентира кой, как и къде може да участва, докъде се простират правата на участниците и какви административни действия ще предизвика тяхното участие;

○ **Неформален:**

При неформалния подход участието не е твърдо регламентирано и може да бъде структурирано и реализирано по различен начин, в зависимост от условията, желанието и разбирането на МИГ и активността на местната общност / заинтересованите страни – в този случай действията им се основават на партньорство и съвместно вземане на решения!

□ **Необходими предпоставки за успешно включване на всички заинтересовани страни:**

- осъществяване на достъпен и приобщаващ процес, адекватен на целта;
- предоставяне на актуална и разбираема предварителна информация по темите за дискусия;
- осигуряване на равен достъп и представителство на всички заинтересовани обществени групи;
- включване на резултатите от процеса на участие във формулирането на самите решения и политики;
- сътрудничество с всички на принципа на равнопоставеност и зачитане на гражданските и човешки права.

□ **Етапи на процеса, които МИГ следва да спазва:**

Информиране:

Информиране - първият, основополагащ етап от процеса на планиране, който цели да информира хората за това, което предстои и да ги насърчи да участват. Формите и начините за информиране могат да бъдат най-разнообразни: информационни срещи с гражданите и заинтересованите страни, прес – конференции; публикации в медиите и в интернет, разпространение на бюлетини, листовки, брошури, плакати, транспаранти и др.

Консултиране:

Консултиране - важен етап от работата със заинтересованите страни, в който заинтересованите страни са поканени да коментират намерението на МИГ да отвори приеми, да извършва дейности и др. Подходящи форми и начини за консултиране: работни срещи, фокус – групи, граждански панели, активизиращо проучване на мнения – интервюта, и др.

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНЦ "МИГ Лясковец - Стражица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегии за БОМР".

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

Вземане на съвместни решения:

Един от най-важните етапи при който заинтересованите страни работят съвместно с МИГ за формулиране на общи решения; на този етап се изисква включване на всички заинтересовани страни. Методите и формите са разнообразни.

Изпълнение на решенията:

Това е етапът на изпълнението на съвместно взетите решения, в който МИГ и заинтересованите страни предприемат съвместни действия за реализирането на конкретни дейности или инициативи.

Наблюдение и оценка:

Заклучителен етап от участието, в който освен МИГ, външни наблюдатели и оценители, трябва да бъдат включени и представители на заинтересованите страни, участвали в етапите съвместни дейности. За тази цел могат да се сформират смесени групи за мониторинг и оценка, обществени съвети и комисии и др. Тези групи трябва периодично да информират обществеността за резултатите и ефекта и въздействието от постигнатото.

МИГ следва да не забравя, че ангажирането на заинтересованите страни е процес без манипулация, намеса, принуда или сплашване и да се опира на своевременна, съотнесима, разбираема и достъпна информация, в културно подходяща форма.

Ангажирането на заинтересованите страни може да включва само взаимодействия между идентифицирани групи от хора и дава на заинтересованите страни възможност да споделят опасенията и мнението си (под формата на срещи, проучвания, интервюта и/или фокус групи).

Ефективното ангажиране на заинтересованите страни създава „социално одобрение“ за изпълнението на подхода BOMP и зависи от взаимното доверие, уважение и прозрачност в комуникацията между компанията и заинтересованите по проекта и страни.

МИГ следва да спазва следния минимален набор от принципи за ефективно ангажиране на заинтересованите страни:

- ангажирането на заинтересованите страни обикновено се базира на набор от принципи, които дефинират основните ценности, предопределящи взаимодействието със заинтересованите страни.

Общите принципи, основани на международните добри практики, включват:

- ангажираност (отговорност) е налице тогава, когато има осъзната нужда да се разбере, ангажира и идентифицира местната общност и да се предприемат съответните действия още на ранен етап;
- интегритет се демонстрира тогава, когато заинтересованите страни са ангажирани по начин, който насърчава взаимно доверие и уважение;
- уважение се създава, когато правата, културните убеждения, ценности и интереси на заинтересованите страни и съседните местни общности са взети предвид;
- прозрачност има тогава, когато тревогите на местните хора биват разглеждани бързо, открито и ефективно;
- приобщаване се постига, когато широкото участие се насърчава и подкрепя чрез подходящи за целта възможности;

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в развите на стратегия за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020", Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНИ "МИГ Ласковец - Стрелица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегия за BOMP".

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

◦ доверие се гради, чрез открит и стойностен диалог, в който се демонстрира уважение и се поддържат убежденията, ценностите и мненията на местната общност.

В заключение е важно МИГ да не се отклонява в работата си със заинтересовани страни от основните принципи на подхода BOMP, а именно:

- местните заинтересовани лица и общности се учат едни от други и намират съюзници за укрепване на позициите им в икономиката.
- местните участници имат по-добро познаване за местните предизвикателства, на които трябва да се обърне внимание и за наличните ресурси и възможности.
- заинтересованите страни са в състояние да мобилизират местни ресурси за процеса на развитие по начин, който не може да се осъществи с подходи отгоре-надолу.
- съвместната работа и доверие между МИГ и заинтересованите страни дава на местните участници по-голямо чувство за отговорност и ангажираност към проектите, което им позволява да се възползват най-добре от местните активи.

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

ИЗПОЛЗВАНИ ИНФОРМАЦИОННИ И ДОКУМЕНТАЛНИ ИЗТОЧНИЦИ:

1. www.europa.bg
2. www.ec.europa.eu
3. www.e-fost.org
4. www.europarl.europa.eu
5. www.enrd.ec.europa.eu/leader/
6. www.nsm.bg
7. www.eufunds.bg
8. www.capital.bg/.../2656496_mestnite_obshtnosti_-_kljuchov_igrach_prez_noviia ;
9. www.agro.bg/interviews/article65235.html
10. www.agroTV.bg/p_10534-VOMR-LIDER-mestnite-lideri-razvivat-selskite-raioni;
11. www.24chasa.bg/Article/4839466
12. www.agrozone.bg/tag/vomr
13. www.farmer.bg/BOMP-searchn.html
14. www.mzh.government.bg > ShortLinks > PRSR
15. www.esf.bg/vomr/
16. www.agroTV.bg/p_10522Podhodyt-VOMR---ravnosmetkata-sled-10-godini-v-Bylgar
17. Споразумение за партньорство на Република България, очертаващо помощта от европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2014 – 2020г.
18. Програма за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020г.
19. Насоки на местните участници, относно BOMP, ЕСИФ.
20. Програма Европа 2020.
21. Сборник с добри практики на МИГ „Лясковец-Стражица“ за периода 2001-2015г.
22. Ръководство на воденото от Обществите местно развитие в рамките на европейските структурни и инвестиционни фондове, версия: май 2014г.
23. Стратегия за BOMP на МИГ.
24. Доклади и отчети на МИГ за период на прилагане на Стратегия за местно развитие до 2015г.
25. Информационни материали, планове и програми за информирани и комуникация на МИГ.
26. Национална комуникационна стратегия за програмен период 2014-2020г.
27. Каталог „Добри практики по оперативни програми“, 2014г.
28. Добри практики по време на Кръгла маса на тема „Предизвикателства и перспективи пред развитието на дребните земеделски стопанства в България“, „АГРА“ 2015“;
29. ЕК, 2007, Подбор от добри практики в Лидер +, брой 1
30. ЕК, 2008, Избрани най-добри практики по Лидер +, брой 2
31. ЕК, 2008, Избрани най-добри практики по Лидер +, брой 3
32. ЕК, 2009, Избрани най-добри практики по Лидер +, брой 4
33. ЕК, 2007, Избрани най-добри практики по Лидер +, брой 7
34. ЕК, 2007, Избрани най-добри практики по Лидер +, брой 8
35. ЕК, 2008, Избрани най-добри практики по Лидер +, брой 9
36. Национална програма за развитие на България 2020
37. Електронната книга 100+ Вдъхновяващи добри практики е създадена по проект Прометей, 2014-1-BG01-KA204-0156, 2014г.

www.eufunds.bg

Настоящият аналитичен Доклад е разработен в изпълнение на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-196 / 29.11.2016 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегия за водено от общностите местно развитие" на Мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020г. Заповед № РД 09-713 / 26.09.2016 г. за одобрение на СНЦ "МИГ Лясковец - Стражица" на МЗХ, Заповед № РД 09-55 / 25.01.2017 г. за одобрение на общия размер на финансовата помощ по подмярка 19.4 "Текущи разходи и популяризиране на стратегия за BOMP".

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

38. „Добри практики за интеграцията на уязвими групи в частния бизнес и държавните институции”, Доклад по проект по програма PROGRESS 2007-2013 г.
39. Добри практики за развитие на селските райони, GRISI+ Геоматика - инициатива на информационно общество на селските райони, 2011г.
40. Наръчник за проектиране на бъдещето, Innohubs 2013г., INTERREG IVC (Европейски фонд за регионално развитие).
41. Сборник с добри практики и иновации, проект INNOSPARC – Стимулиране на умения за креативност и иновации, финансиран от програма „Еразъм+”.
42. Презентация „Подкрепа на общи проекти за местноразвитие, чрез подхода ЛИДЕР“, Панайотис Патрас, Ген. директор KENAKAПАД.
43. Презентация „Програма ЛИДЕР в Серес“, Агенция за развитие, Серес, Янис Калогероудис, Директор.
44. Презентация „Местно развитие – Възстановяване на селските райони чрез подхода ЛИДЕР“, Докладчик: Василис Папавасилиос, Генерален директор на Агенция за развитие СОЛУНАД.
45. Примерни дейности спрямо целевите групи, от националната комуникационна стратегия (Приложение 1).
46. Подходът „ЛИДЕР“ – Възможност и предизвикателство, Георги Георгиев, 2011г.
47. Наръчник за местните инициативни групи, Робер Лукеш, Лидер+ Обсерватория.
48. Брошура „Общата селскостопанска политика на Европейския съюз 2014 – 2020“, Економедия.